

Pomoc rozwojowa na świecie

Zestawienie informacji oraz porównanie instytucji świadczących pomoc.

Wrzesień 2025

Spis treści – kliknij w odnośnik aby przejść do wybranych treści

00.

Podsumowanie

01.

Oficjalna pomoc rozwojowa – Polska na tle świata

02.

Przegląd literatury o pomocy rozwojowej

03.

Pomoc rozwojowa świadczona przez instytucje rozwoju w wybranych krajach świata

04.

Załączniki

Załącznik 1 – Fundacja Solidarności Międzynarodowej

Załącznik 2 – Wnioski i rekomendacje dla Polski od OECD

Podsumowanie krótkie

- 1** Po latach stabilnie utrzymywanej światowej pomocy rozwojowej na poziomie około 0,30-0,33% GNI*, w okresie 2020-2023 r. wzrosła ona do 0,38% GNI (najwyżej od 1968 roku) w wyniku pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie, by w 2024 roku ponownie spaść do poziomu sprzed 2020 roku.
- 2** Polska, która tradycyjnie utrzymywała oficjalną pomoc rozwojową (ODA) na poziomie około 0,15% GNI, odnotowała jej gwałtowny wzrost do 0,53% GNI w 2022 roku (4,1 mld USD) – z czego ponad trzy czwarte stanowiła pomoc dla uchodźców w kraju – po czym nastąpił jej spadek w kolejnych latach.
- 3** Chociaż pomoc rozwojowa może wspierać wzrost gospodarczy, jej skuteczność jest mieszana i silnie zależna od kontekstu politycznego i instytucjonalnego danego kraju, a w państwach najmniej rozwiniętych może nawet utrzymywać ubóstwo i hamować demokratyzację.

* GNI – dochód narodowy brutto (ang. *gross national income*) mierzy wartość produkcji wytworzonej przy użyciu czynników produkcji będących własnością rezydentów danego kraju, niezależnie od miejsca ich wykorzystania. Oblicza się go jako sumę produktu krajowego brutto oraz salda dochodów z zagranicy.

Podsumowanie rozszerzone

Świat

- Od 2006 roku wysokość pomocy rozwojowej w przeliczeniu na dochód narodowy utrzymywała się w okolicach 0,30-0,33% GNI.
- Najpierw pandemia Covid-19, a później wybuch wojny w Ukrainie poskutkowały dynamicznym wzrostem pomocy rozwojowej, do 0,38% GNI – najwyższej wartości od 1968 roku. W 2024 r. widać już spadek pomocy rozwojowej do poziomów notowanych przed 2020 rokiem (0,33% GNI).
- Największą pomoc rozwojową, w relacji do dochodu narodowego, w 2024 r. przeznaczyła Norwegia (1,02% GNI), a w ujęciu nominalnym – Stany Zjednoczone (61,7 mld USD).
- Literatura badawcza wskazuje, że wpływ pomocy na rozwój danej gospodarki jest mieszany:
 - Pomoc może wspierać rozwój, ale jej skuteczność zależy od kontekstu politycznego, instytucjonalnego i społecznego.
 - Jednocześnie pomoc rozwojowa może w rzeczywistości zmniejszać prawdopodobieństwo demokratyzacji danego społeczeństwa.
 - Badania przeprowadzone na krajach najmniej rozwiniętych wskazują, że oficjalna pomoc rozwojowa utrwała ubóstwo, a nie je zmniejsza.
- Pomoc rozwojowa często stanowi narzędzie realizacji interesów politycznych i gospodarczych państw-darczyńców.

Polska

- Do wybuchu wojny w Ukrainie Polska przekazywała ODA (*official development assistance*) w okolicach 0,15% dochodu narodowego brutto. W 2022 r. ODA wzrosła do 0,53% GNI i 4,1 mld USD, ale już w kolejnych dwóch latach zmniejszyła się.
- W 2024 r. na pomoc rozwojową nasz kraj przeznaczył 1,9 mld USD, co odpowiadało około 0,23% GNI. Ponad 3/4 pomocy rozwojowej Polski było przeznaczonej na pomoc uchodźcom przebywającym na terenie naszego kraju.
- Polska pomoc rozwojowa przekazywana jest w ramach działalności Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Fundacja Solidarności Międzynarodowej)
- Spośród państw naszego regionu wyspecjalizowaną instytucję posiadają m.in. Czechy, Węgry, Słowacja czy Rumunia.
- OECD, w swojej co-pięcioletniej ocenie polskiej pomocy rozwojowej wskazuje, że wartość pomocy nie podążała w ślad za dynamicznym wzrostem gospodarczym kraju.

01.

Oficjalna pomoc rozwojowa – Polska na tle świata

Definicja oficjalnej pomocy rozwojowej jest precyzyjna, co ułatwia śledzenie i monitorowanie przepływów finansowych.

Wypracowana przez OECD definicja oficjalnej pomocy rozwojowej jest niezwykle precyzyjna i stanowi globalny standard w monitorowaniu przepływów pomocowych.

Oficjalna Pomoc Rozwojowa (ang. *official development assistant, ODA*) stanowi mechanizm finansowania wspierający rozwój gospodarczy i dobrobyt krajów o niskich oraz średnich dochodach.

ODA obejmuje świadczenia pieniężne (dotacje i pożyczki), które spełniają dwa warunki:

- Jest świadczona przez instytucje państwowe, w tym władze stanowe i lokalne lub ich agencje wykonawcze.
- Każda transakcja:
 - Musi promować rozwój gospodarczy i dobrobyt w krajach rozwijających się.
 - Musi mieć charakter koncesyjny, czyli musi zawierać element darowizny (co najmniej 10% w zależności od charakteru pożyczki).

ODA obejmuje m.in. preferencyjne pożyczki czy dostawy towarów i usług, których nie trzeba spłacać. Jako ODA nie kwalifikowane są pomoc wojskowa czy pomoc od prywatnych fundacji, osób fizycznych lub przedsiębiorstw.

Źródło definicji: OECD, <https://www.oecd.org/en/topics/official-development-assistance-oda.html#what-is-oda>

Od 2006 do pandemii Covid-19 wysokość pomocy utrzymywała się w okolicach 0,30-0,33% GNI.

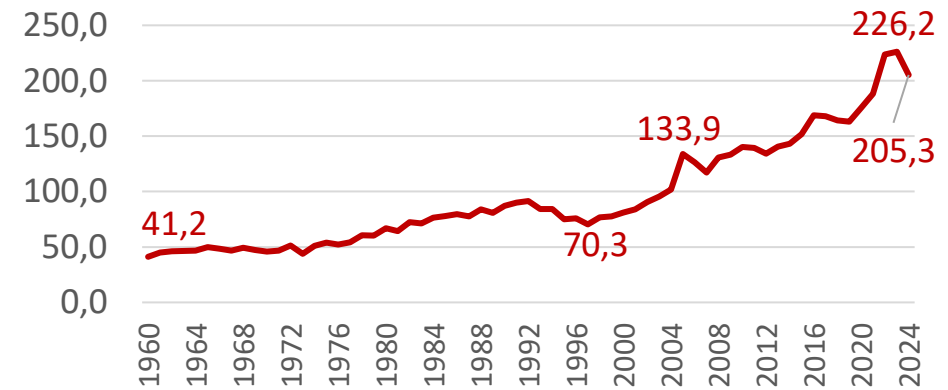
Komitet Pomocy Rozwojowej (ang. Development Assistance Committee, DAC) jest organem OECD założonym w 1960 roku. Nadrzędnym celem Komitetu jest opracowywanie wspólnych standardów i wspieranie udzielenia pomocy krajom rozwijającym się, tak aby przyczynić się do wdrożenia ONZowskiej Agendy Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030 (ang. 2030 Agenda for Sustainable Development).

Polska uzyskała członkostwo w Komitecie w październiku 2013 roku.

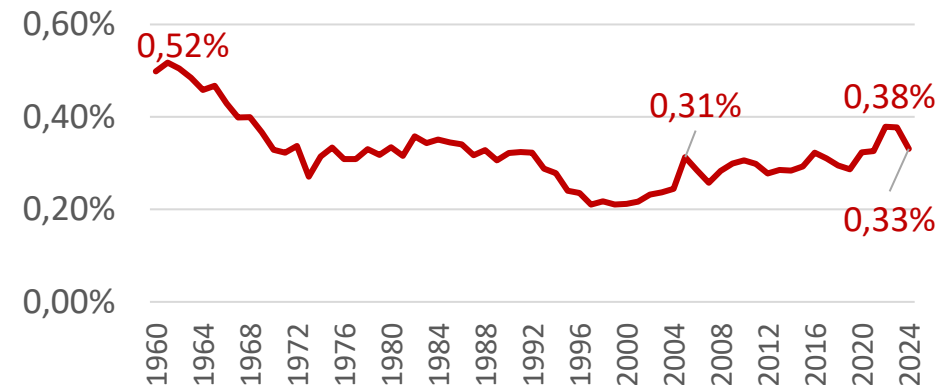
Od 2006 roku wysokość pomocy rozwojowej w przeliczeniu na dochód narodowy utrzymywała się w okolicach 0,30-0,33% GNI.

Najpierw pandemia Covid-19, a później wybuch wojny w Ukrainie poskutkowały dynamicznym wzrostem pomocy rozwojowej, do 0,38% GNI – najwyższej wartości od 1968 roku. W 2024 r. widać już spadek pomocy rozwojowej do poziomów notowanych przed 2020 rokiem (0,33% GNI).

Oficjalna pomoc rozwojowa krajów DAC
(ang. Official Development Assistance/ODA ,
mld USD)

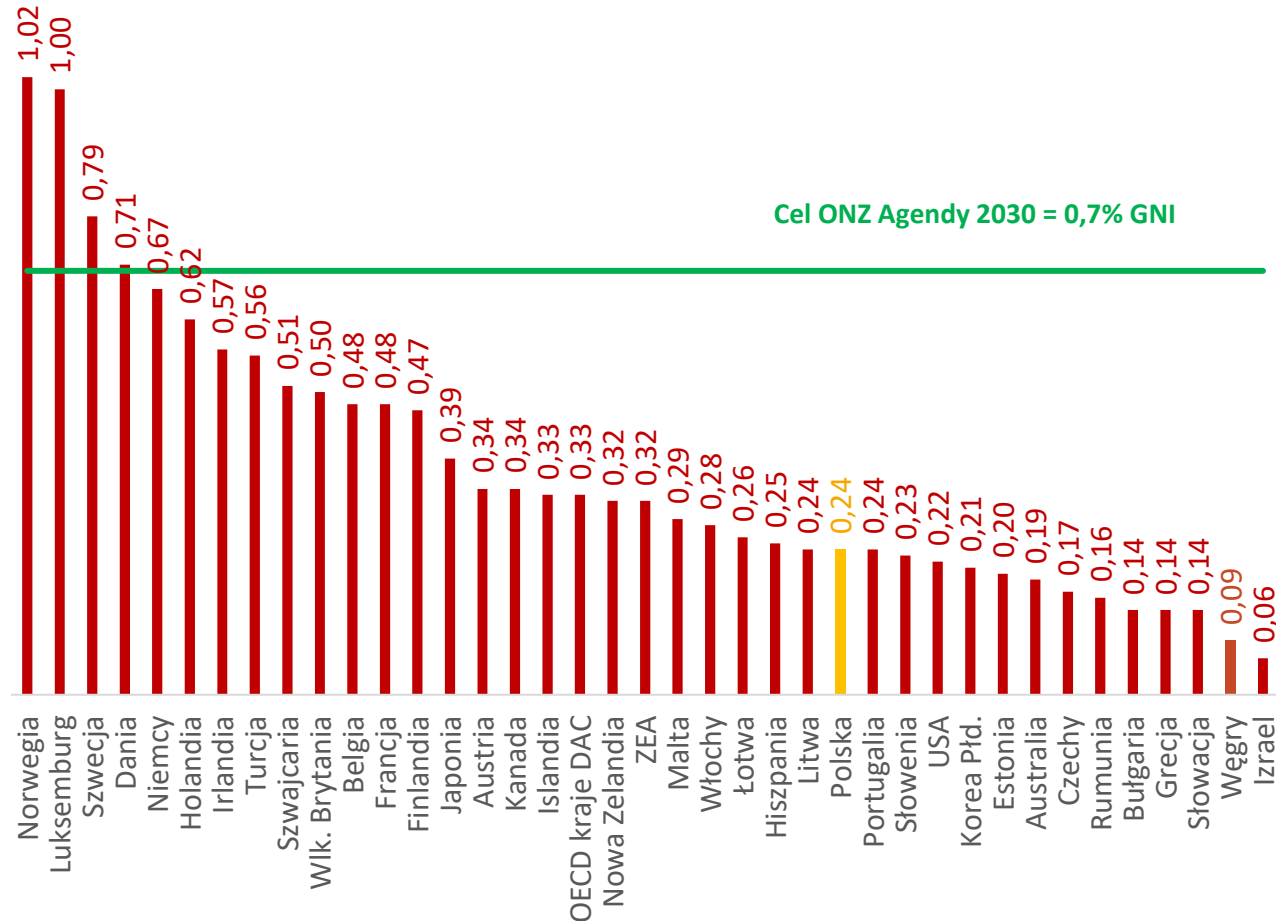
Oficjalna pomoc rozwojowa krajów DAC (ang.
Official Development Assistance, % dochodu
narodowego brutto)

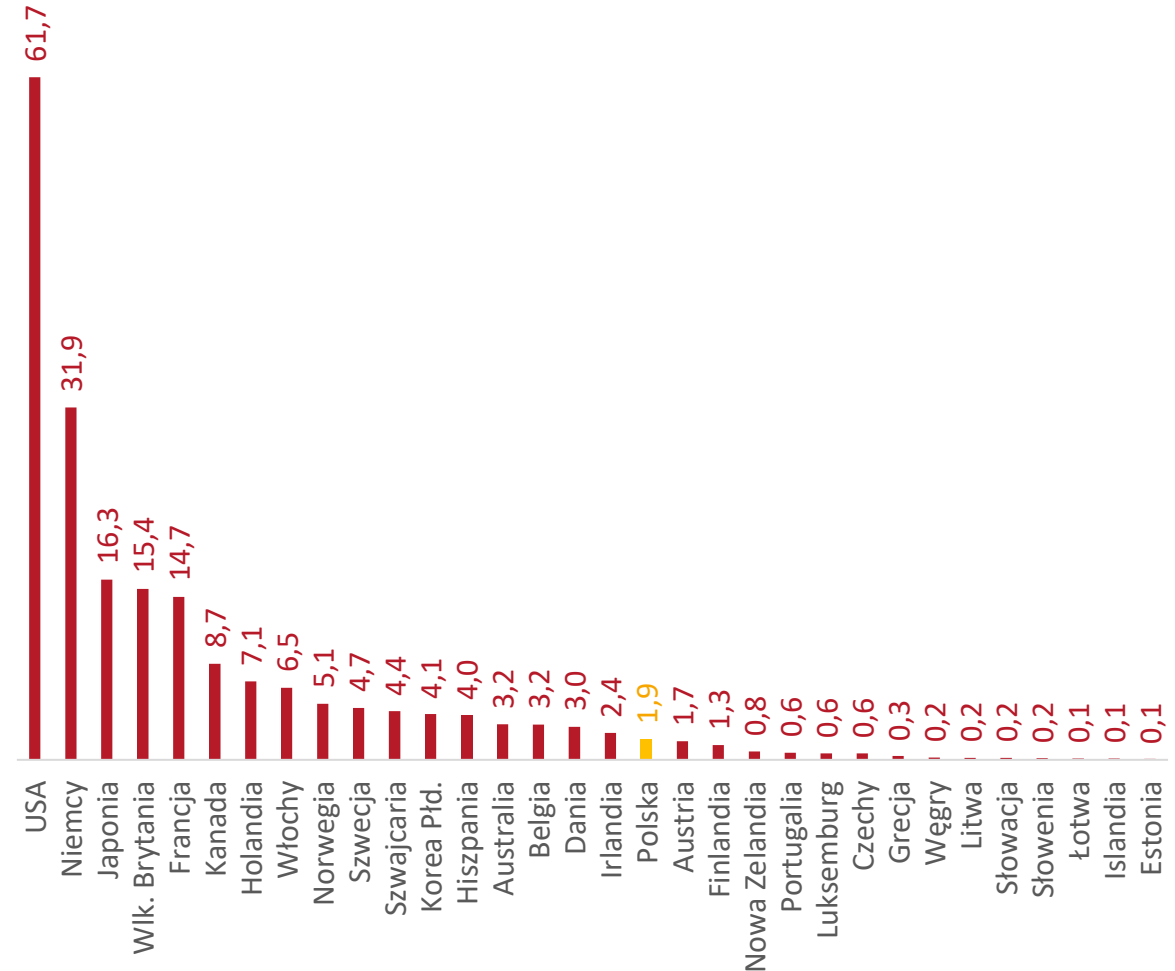

W przeliczeniu na dochód narodowy największą sumę na pomoc rozwojową przeznaczyła Norwegia, w ujęciu nominalnym – Stany Zjednoczone.

Oficjalna pomoc rozwojowa krajów DAC (ang. 2024 r., % dochodu narodowego brutto)

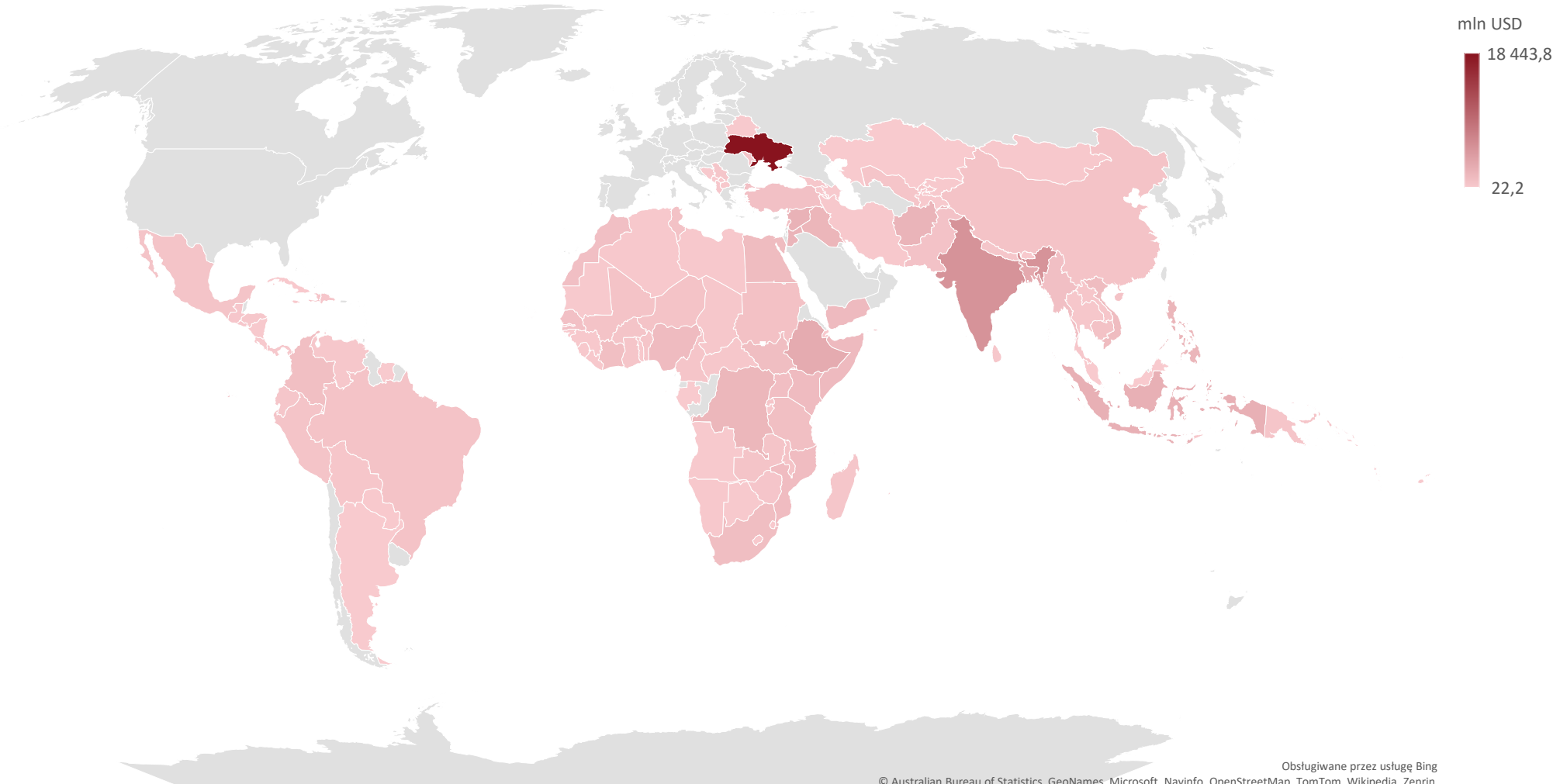
Oficjalna pomoc rozwojowa krajów DAC (2024 r., mld USD)

Największym biorcą oficjalnej pomocy rozwojowej z krajów DAC w 2023 r. były Ukraina (18,5 mld USD), Indie (5,5 mld USD) i Bangladesz (3,4 mld USD).

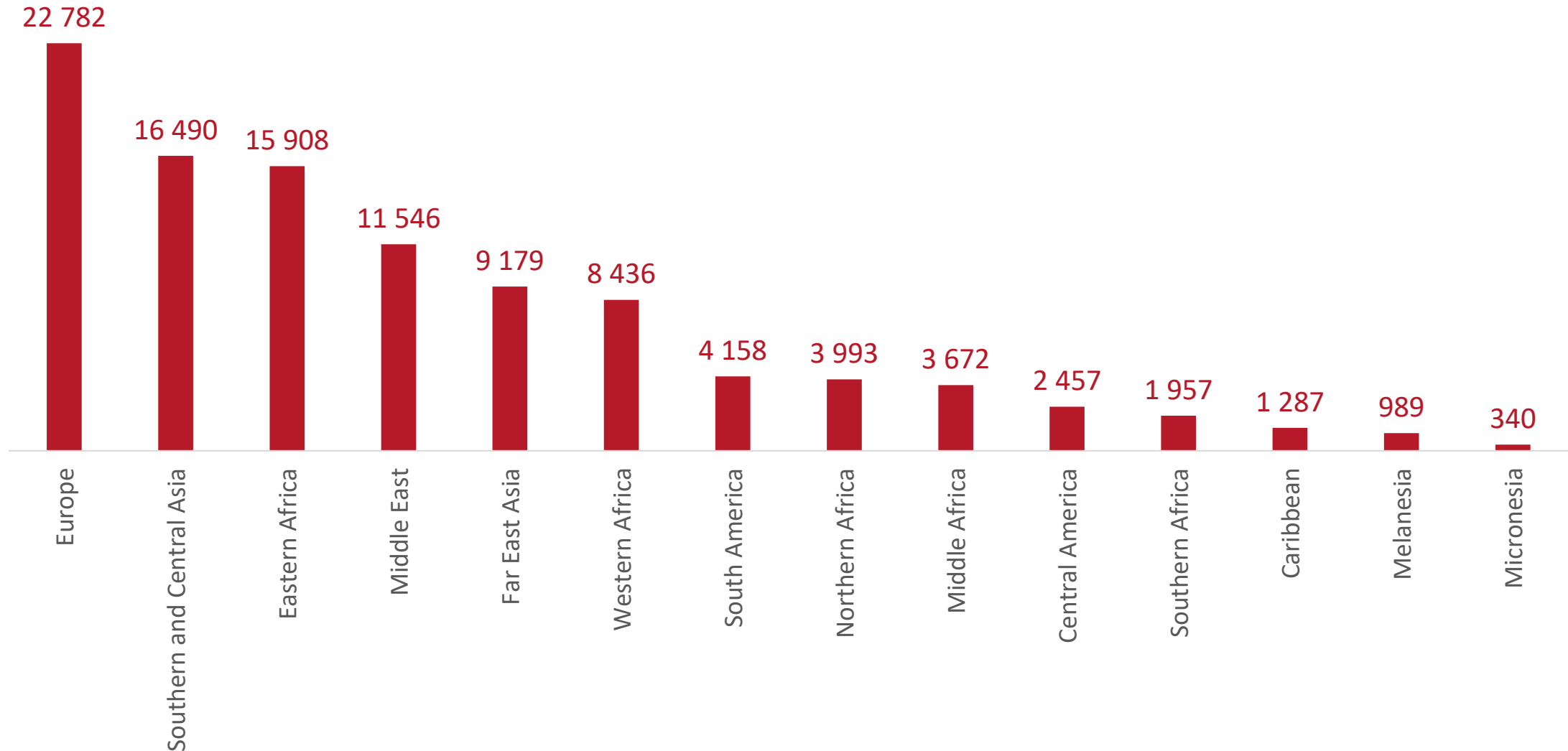
Biorcy oficjalnej pomocy rozwojowej z krajów DAC w 2023 r.
(mln USD, im ciemniejszy czerwony tym większa kwota trafiła do kraju)

Wzrost pomocy dla Ukrainy poskutkował, że to Europa jest najbardziej wspieranym regionem świata.

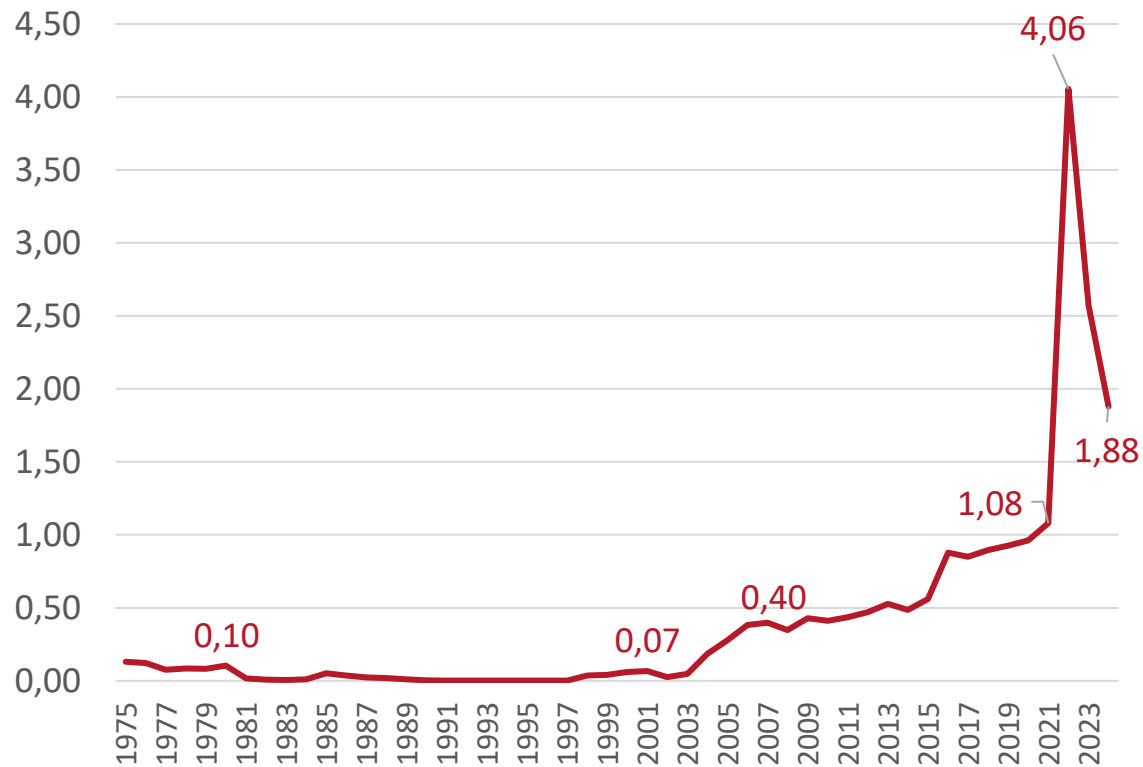
Pomoc rozwojowa z krajów DAC w 2023 r. w podziale na regiony świata (mln USD)

Do wybuchu wojny w Ukrainie Polska utrzymywała ODA się w okolicach 0,15% dochodu narodowego brutto. W 2022 r. ODA wzrosła do 0,53% GNI i 4,1 mld USD, ale już w kolejnych latach zmniejszyła się.

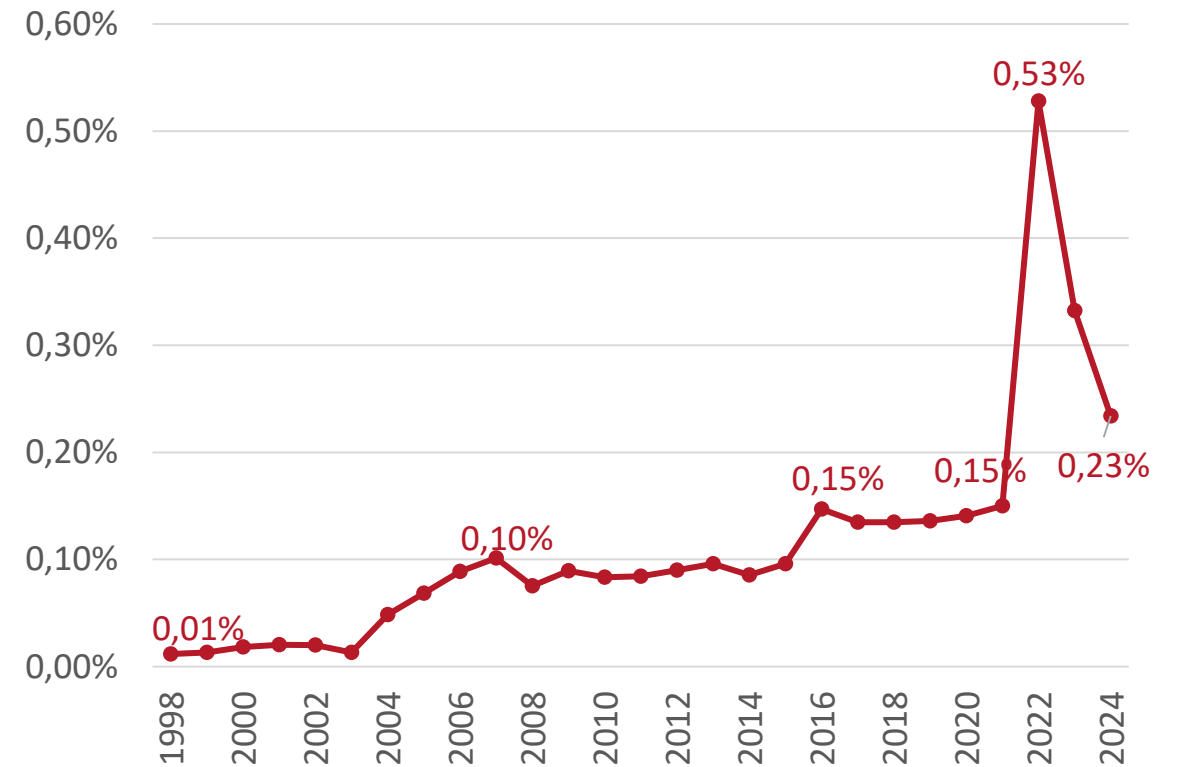

Oficjalna pomoc rozwojowa przekazywana przez Polskę
(od 1975 r., mld USD)

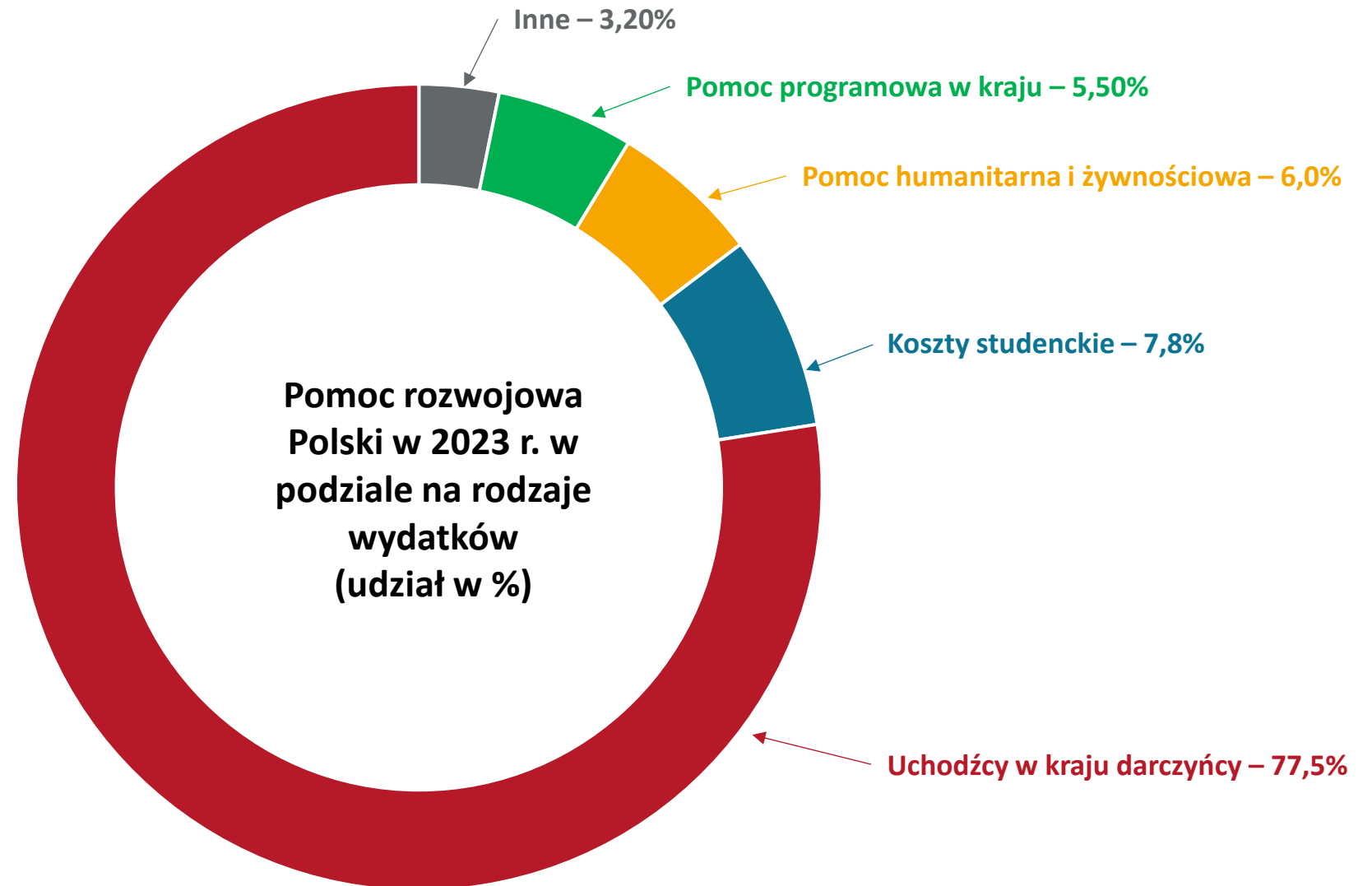

Oficjalna pomoc rozwojowa przekazywana przez Polskę
(od 1998 r., % GNI)

Cel z Agendy
2030 = 0,70% GNI

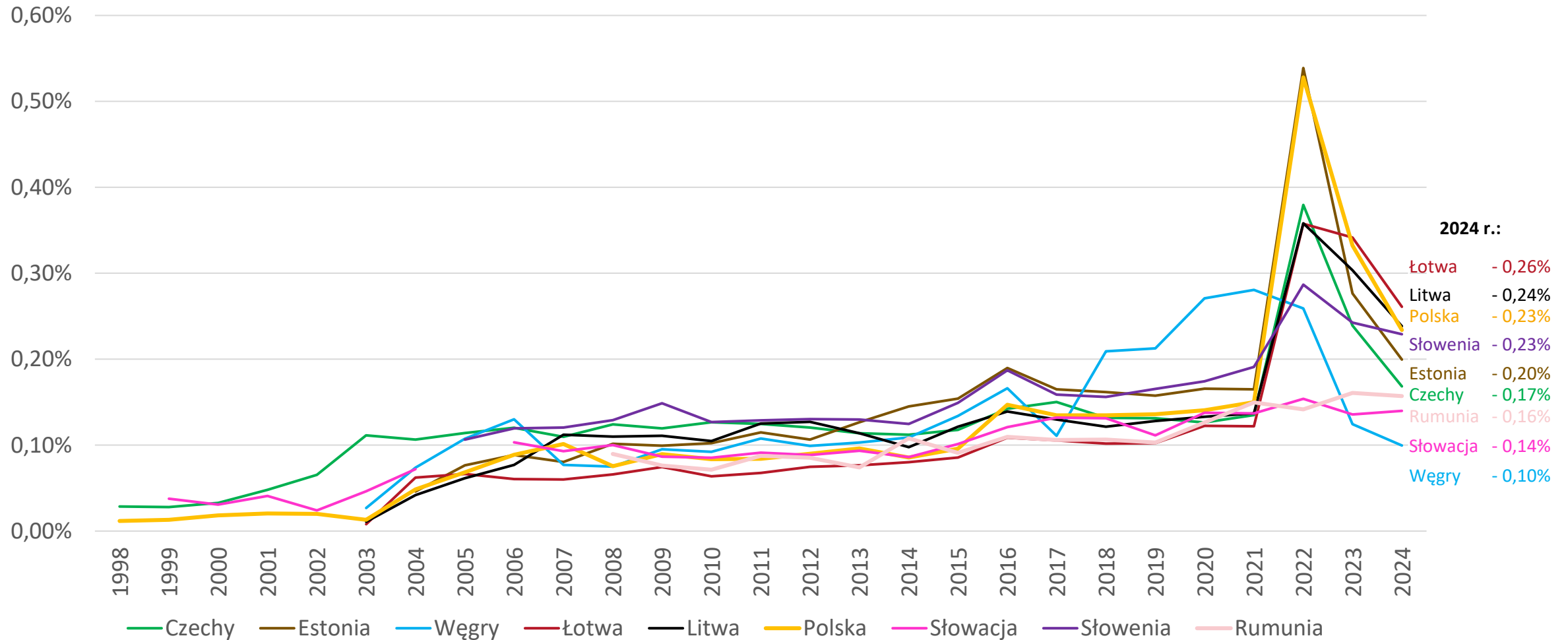
Ponad 77% polskiej pomocy rozwojowej w 2023 r. trafiło do uchodźców znajdujących się na terenie naszego kraju.

Podobny skok w udzielonej pomocy rozwojowej w 2022 r. można dostrzec w większości krajów z regionu Europy Środkowo-Wschodniej.

Oficjalna pomoc rozwojowa wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej (% GNI)

Za pomoc rozwojową w Polsce odpowiada Fundacja Solidarności Międzynarodowej.

Polska współpraca rozwojowa regulowana jest ustawą z 2011 r. i realizowana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ramach programu „Polska Pomoc”.

Działania obejmują pomoc rozwojową i humanitarną dla państw rozwijających się, zgodnie z zasadą solidarności międzynarodowej.

Podstawą planowania działań jest Wieloletni Program Współpracy Rozwojowej, sporządzany przez MSZ na okresy nie krótsze niż cztery lata. Na jego podstawie opracowywany jest coroczny plan współpracy rozwojowej, który określa konkretne zadania, formy wsparcia oraz wysokość środków finansowych.

Fundacja Solidarności Międzynarodowej, działająca od 1997 r., realizuje projekty w krajach Partnerstwa Wschodniego (m.in. Ukraina, Białoruś, Mołdawia, Gruzja). Jej działania obejmują demokratyzację, rozwój lokalny, edukację, media, wybory oraz pomoc dla osób poszkodowanych, np. w ramach programu „Solidarni z Białorusią”.

Fundacja posiada oddziały w Ukrainie, Mołdawii i Gruzji, a jej działalność finansowana jest ze środków MSZ.

Rozbudowany opis Fundacji Solidarności Międzynarodowej znajdziesz w [załączniku 1](#).

Polska pomoc rozwojowa organizowana jest przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Formy prawno-organizacyjne wybranych instytucji wspierających państwa rozwijające się		
Państwo	Instytucja	Forma prawno-organizacyjna instytucji
Polska	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	Ministerstwo Spraw Zagranicznych za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej
Czechy	Czech Development Agency	Organizacja nadzorowana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Francja	AFD	Publiczna instytucja finansowa w 100% należąca do państwa
Holandia	FMO	Bank rozwoju przedsiębiorczości
Japonia	JICA	Agencja administracyjna (ang. <i>Administrative Agency</i>) rządu
Kanada	SSHRC	Organizacja nadzorowana przez Ministra Innowacji, Nauki i Przemysłu
Norwegia	Norfund	Organizacja nadzorowana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Portugalia	SOFID	Spółka akcyjna, w której państwo ma 80,4% udziałów.
Słowacja	SAIDC	Organizacja nadzorowana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz Spraw Europejskich
Szwajcaria	SDC	Agencja działająca w ramach Szwajcarskiego Federalnego Departamentu Spraw Zagranicznych
Szwecja	Sida	Agencja rządowa Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Wielka Brytania	British International Investment	Instytucja podlegająca pod Biuro ds. Zagranicznych, Wspólnoty Narodów i Rozwoju

02.

Przegląd literatury o pomocy rozwojowej

Podsumowanie rozdziału

1 Pomoc rozwojowa stanowi przede wszystkim istotne narzędzie dyplomacji:

- A. Po II Wojnie Światowej Stany Zjednoczone, przy wykorzystaniu USAID, zbudowały sojusz z ponad 55 krajami.
- B. W trakcie pandemii Covid-19 Chiny wzmacniały swoją pozycję w krajach najmniej rozwiniętych poprzez dostarczanie szczepionek i maseczek.

2 Wpływ pomocy rozwojowej na rozwój danej gospodarki jest mieszany:

- A. Niektóre badania wskazują, że pomoc rozwojowa może hamować demokratyzację, osłabiając ruchy polityczne i utrwalając władzę w krajach niedemokratycznych
- B. Pomoc rozwojowa może korzystnie wpływać na zdrowie obywateli poprzez mobilizację krajowych wydatków na ochronę zdrowia.

3 W najmniej rozwiniętych gospodarkach ODA utrwała ubóstwo:

- A. Badania przeprowadzone na krajach najmniej rozwiniętych wskazują, że oficjalna pomoc rozwojowa utrwała ubóstwo, a nie je zmniejsza.

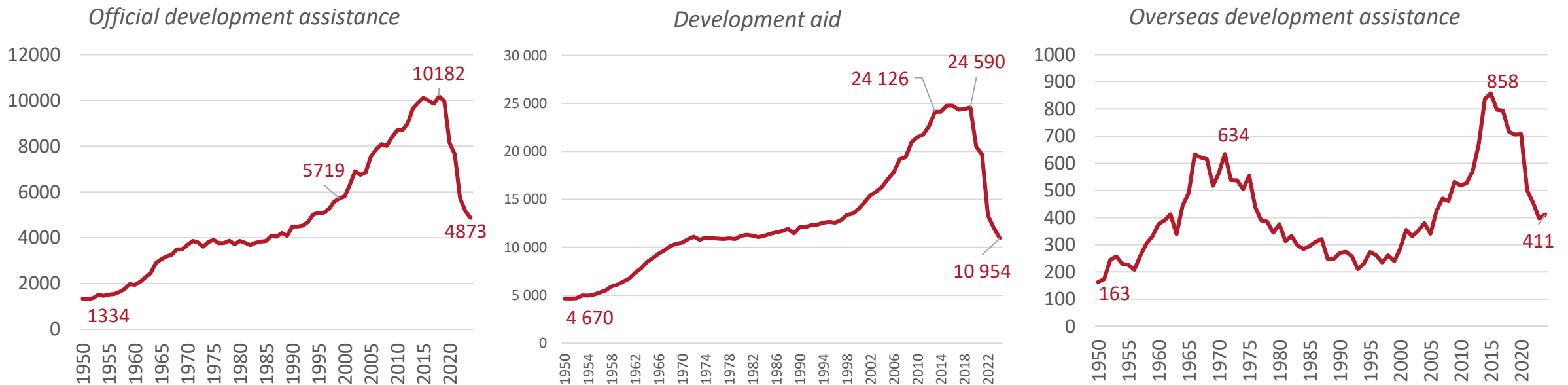

W świecie naukowym spada zainteresowanie pomocą rozwojową.

W zależności od przyjętej definicji w ciągu ostatnich 5-10 lat liczba artykułów dotyczących pomocy rozwojowej* zmniejszyła się o połowę.

Częstotliwość występowania publikacji z terminami „official development assistance”, „development aid” i „overseas development assistance” w bazie publikacji nauk społecznych JSTOR:

* Dotyczy artykułów publikowanych w naukach społecznych i indeksowanych w bazie JSTOR

Pomoc rozwojowa jako narzędzie dyplomacji.

Pomoc rozwojowa USA jako sposób zbudowania sojuszy z ponad 55 krajami po II WŚ.

Agencja Stanów Zjednoczonych ds. Rozwoju Międzynarodowego USAID, operując w ponad 55 krajach, wykorzystywała pomoc finansową jako środek do zacieśniania relacji bilateralnych, wspierania reform rynkowych oraz promowania wartości demokratycznych. Wiele państw rozwijających się zostało włączonych w orbitę wpływów Stanów Zjednoczonych, co miało strategiczne znaczenie w kontekście rywalizacji ideologicznej z blokiem sowieckim.

Plan Marshalla, choć przedstawiany jako humanitarny, miał strategiczny cel: odbudowę Europy i powstrzymanie ekspansji ZSRR.

Równolegle, w krajach Azji wdrażano programy takie jak Zielona Rewolucja, które doprowadziły do nawet trzykrotnego wzrostu produkcji rolnej. Choć ich głównym celem była poprawa bezpieczeństwa żywnościowego, efektem ubocznym było również zwiększenie stabilności politycznej oraz ograniczenie wpływów komunistycznych w regionie.

Dyplomacja szczepionkowa Chin jako wyraz solidarności z krajami rozwijającymi się.

Chiny traktują pomoc rozwojową jako strategiczny instrument wspierający cele polityki zagranicznej. Jej główne funkcje to ułatwienie dostępu do surowców, wspieranie ekspansji gospodarczej oraz kreowanie korzystnych warunków dla chińskiego eksportu i inwestycji.

Pomoc koncentruje się głównie na państwach afrykańskich, azjatyckich i latynoamerykańskich, przy czym preferencje otrzymują kraje uznające politykę jednych Chin.

W czasie pandemii Covid-19 Chiny prowadziły tzw. dyplomację maseczkową i szczepionkową, dostarczając środki ochrony i szczepionki do państw rozwijających się. Działania te, przedstawiane jako gest solidarności, miały jednocześnie na celu wzmocnienie pozycji Chin na arenie międzynarodowej oraz pogłębienie relacji politycznych z krajami Globalnego Południa.

Slajdy na podstawie:

- Runde, Daniel F. *U.S. Foreign Assistance in the Age of Strategic Competition*. Center for Strategic and International Studies (CSIS), 2020. JSTOR
- Nowak, W. (2015). Azjatycki model pomocy rozwojowej. Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy, 43, 323–334.

Przegląd wniosków z badań pomocy rozwojowej – wpływ na politykę.

Badania empiryczne sugerują, że pomoc rozwojowa może w rzeczywistości zmniejszać prawdopodobieństwo demokratyzacji danego społeczeństwa. Badacze stwierdzają m.in. że pomoc rozwojowa osłabia masowe ruchy polityczne i zmniejsza prawdopodobieństwo rotacji przywódców w krajach niedemokratycznych. Sytuacja ta porównywana jest do krajów, których głównym źródłem dochodów jest eksport surowców energetycznych.

Badania pokazują, że pomoc rozwojowa korzystnie wpływa na zdrowie obywateli. Wsparcie zagraniczne może zwiększać krajowe wydatki na ochronę zdrowia, zmieniając klimat polityczny i wzmacniając działania lokalnych aktywistów. Trzeba jednak pamiętać, że pomoc może też zastępować mobilizację zasobów krajowych, zwiększając zależność od wsparcia i spowalniając rozwój instytucji.

Przegląd wniosków z badań pomocy rozwojowej – wpływ na gospodarkę.

Badania empiryczne pokazują, że pomoc rozwojowa może ograniczać swobodę krajów w prowadzeniu własnej polityki gospodarczej. Jednocześnie wymuszanie reform (np. prywatyzacja, deregulacja, cięcia wydatków publicznych) mogą mieć negatywne skutki społeczne i gospodarcze.

Wpływ pomocy na rozwój gospodarki jest mieszany:

- Pomoc może wspierać rozwój, ale jej skuteczność zależy od kontekstu politycznego, instytucjonalnego i społecznego.
- W niektórych przypadkach przynosi jedynie umiarkowane korzyści, a w innych może pogłębiać problemy strukturalne.

William Easterly – podsumowanie czterech książek amerykańskiego ekonomisty specjalizującego się w systemowej pomocy rozwojowej 1/2.

Najważniejsze wnioski:

The Economics of International Development: Foreign Aid versus Freedom for the World's Poor

01

1. **Pomoc zagraniczna jest często nieskuteczna lub szkodliwa.** Easterly twierdzi, że pomoc może zniechęcać rządy państw otrzymujących wsparcie do wdrażania niezbędnych reform rynkowych, a także prowadzić do korupcji i marnotrawstwa.
2. **Agencje rozwojowe i ekonomiści ulegają „technokratycznej iluzji”, próbując narzucać odgórne, zaplanowane rozwiązania problemu ubóstwa.** Plany te, często skupiające się na technicznych aspektach, takich jak budowa infrastruktury, ignorują fundamentalne realia polityczne i gospodarcze danego kraju.

The Elusive Quest for Growth: Economists' Adventures and Misadventures in the Tropics

02

1. **Easterly analizuje i krytykuje przekonanie, że proste, uniwersalne rozwiązania** – takie jak pomoc zagraniczna, budowa szkół, inwestycje w kapitał fizyczny (np. maszyny) czy kontrola przyrostu naturalnego – **automatycznie prowadzą do wzrostu gospodarczego.** Twierdzi, że te podejścia zawiodły, ponieważ nie tworzyły odpowiednich bodźców do długofalowego rozwoju.
2. Easterly twierdzi, że **pomoc uzależniona od obietnic przyszłych reform, a nie od rzeczywistych osiągnięć, może prowadzić do wypaczeń** – nagradzając kraje, które źle wykorzystują pomoc i nie wprowadzają realnych zmian. Sugeruje, że pomoc powinna być powiązana z udokumentowanymi sukcesami.

The Tyranny of Experts

03

1. Easterly twierdzi, że **ubóstwo wynika z braku praw politycznych i ekonomicznych, a nie z braku wiedzy technicznej.** Bez tych praw biedni nie mogą samodzielnie rozwiązywać problemów ani uczestniczyć w gospodarce.
2. Skupiając się na technicznych rozwiązaniach, **ekspersi ds. rozwoju i organizacje pomocowe często współpracują z reżimami autorytarnymi,** które postrzegają jako zdolne do efektywnego wdrażania dużych projektów. Easterly twierdzi, że takie podejście nieumyślnie wzmacnia władzę tych reżimów, mimo że łamią one prawa człowieka.

William Easterly – podsumowanie czterech książek amerykańskiego ekonomisty specjalizującego się w systemowej pomocy rozwojowej 2/2.

**The White Man's Burden:
Why the West's Efforts to
Aid the Rest Have Done
So Much Ill and So Little
Good**

04

Najważniejsze wnioski:

1. **Brak odpowiedzialności w branży pomocowej.** W przeciwieństwie do firm, które muszą dostarczać rezultaty, by przetrwać na rynku, agencje pomocowe są często nagradzane za ambitne cele, a nie za ich realizację. Easterly wskazuje też, że pomoc zagraniczna może pogarszać sytuację kraju, wspierając skorumpowane lub nieskuteczne rządy.
2. **Prawdziwy rozwój to przede wszystkim wysiłek lokalny.** Rola Zachodu powinna polegać na wspieraniu tych działań poprzez skromne, stopniowe interwencje, zamiast narzucania uniwersalnych rozwiązań.

Slajdy na podstawie:

- Easterly, W. (2016). The Economics of International Development: Foreign Aid versus Freedom for the World's Poor. Institute of Economic Affairs
- Easterly, W. (2002). "The Elusive Quest for Growth: Economists' Adventures and Misadventures in the Tropics," MIT Press Books,
- Easterly, W. (2014). The Tyranny of Experts: Economists, Dictators, and the Forgotten Rights of the Poor. Basic Books.
- Easterly, W. (2007). "The White Man's Burden: Why the West's Efforts to Aid the Rest Have Done So Much Ill And So Little Good," OUP Catalogue, Oxford University Press

W najmniej rozwiniętych gospodarkach ODA utrwała ubóstwo.

Badania przeprowadzone na krajach najmniej rozwiniętych (*ang. Least Developed Countries, LDC*) wskazują, że oficjalna pomoc rozwojowa utrwała ubóstwo, a nie je zmniejsza.

W perspektywie długoterminowej wzrost ODA o 1 p. proc. (w % GNI) przełożył się na wzrost ubóstwa pomiędzy 1,1% a 1,5%.

Badanie wykazało jednocześnie, że wzrost gospodarczy (w ujęciu PKB per capita) i zwiększenie otwartości handlowej znacząco ograniczają ubóstwo.

Wyniki badania rezonują z tezami Easterly'ego i mówią o potrzebie dostosowania pomocy do lokalnych uwarunkowań, wzmocnieniu lokalnych instytucji czy zmniejszeniu zależności od pomocy.

In Model 3, when all the variables are captured, ODA still retains its positive coefficient and remains significant at conventional levels as more control variables explaining poverty are added. Results obtained (Model 3) further reconfirms the initial finding obtained from prior model (Model 2) that ODA perpetuates poverty in LDCs. When checked with robustness with FMOLS model, the signs remain the same with close magnitude. This conclusion contradicts the hypothesis that development aid decreases poverty and implies that ODA in no way eradicates poverty despite billions of dollars received as ODA in LDCs.³⁰ Boone (1996); Arima (2004)³¹; Sanchez (2002); Nakamura and McPherson (2005)³²; Nowak (2015); Victor et al. (2016); Seedee (2018); Wrangberg and Kapoor (2018); Boye (2019); Da Costa (2018) and Kuso and John Gachunga (2019)³³ also found that ODA has no significant impacts on eradication of poverty. Also see Kosack and Tobin (2006) who noted that ODA works against development in countries which have very low HDI and low level of human capital.

03.

Pomoc rozwojowa świadczona przez
instytucje rozwoju w wybranych krajach
świata

Najciekawsze

1 Czechy angażują się w pomoc rozwojową, która sprzyja budowaniu relacji gospodarczych.

- A. Za pomocą Czech Development Agency angażują się w krajach, z których importowane są towary istotne dla czeskiego przemysłu i eksportu.

2 Słowacja, mimo relatywnie małej gospodarki, zaangażowana jest w pomoc rozwojową w krajach na całym świecie.

- A. Słowacki SAIDC, poza tradycyjnym finansowaniem projektów, dysponuje także elastycznymi narzędziami współpracy rozwojowej jak np. jednorazowy zastrzyk kapitału na wniosek MSZ czy tzw. mikogranty.

3 Ponad 70% rumuńskiej pomocy rozwojowej skierowane było do Mołdawii

- A. Rumuński RoAid koncentruje się przede wszystkim na krajach w swoim sąsiedztwie, zwłaszcza w regionach Partnerstwa Wschodniego. Zarówno najbardziej aktualne jak i historyczne dane wskazują, że Mołdawia jest głównym odbiorcą rumuńskiej ODA.

03.1

Czechy

CZECHY - Czech Development Agency.

Czeska Agencja Rozwoju jest organizacją państwową podlegającą Ministerstwu Spraw Zagranicznych Republiki Czeskiej i organem wykonawczym współpracy rozwojowej w Republice Czeskiej.

Do głównych celów Czeskiej Agencji Rozwoju należy zmniejszenie ubóstwa, poprawa jakości życia i wspieranie zrównoważonego rozwoju.

Agencja powstała 1 stycznia 2008 roku. Jej jednostką założycielską jest Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Czeskiej. Agencja podlega Ministerstwu Spraw Zagranicznych.

Działalność Agencji jest regulowana Ustawą z 1 lipca 2010 r. o „Współpracy rozwojowej i pomocy humanitarnej”.

Działalność i obowiązki Agencji określone są w Planie Współpracy Rozwojowej oraz Strategii Współpracy Rozwojowej Republiki Czeskiej na lata 2018-2030. Agencja aktywnie współpracuje z Ministerstwem Spraw Zagranicznych Republiki Czeskiej, Ambasadami Republiki Czeskiej, przedstawicielami krajów partnerskich i innymi organizacjami.

Czeska Agencja Rozwoju łączy trzy grupy interesariuszy:

- sektor państwowy i władze lokalne,
- sektor non-profit z uniwersytetami,
- sektor prywatny.

Do zadań statutowych Agencji należy:

- we współpracy z MSZ identyfikuje obszary współpracy rozwojowej Republiki Czeskiej w krajach partnerskich
- odpowiada za przetargi i zaproszenia do dotacji oraz za dokumentację,
- informuje opinię publiczną o wynikach współpracy rozwojowej Republiki Czeskiej
- wspiera czeskie podmioty w angażowaniu się w projekty zewnętrznych darczyńców i organizacji międzynarodowych poprzez projekty trójstronne,
- wspiera procesy budowania potencjału organizacji non-profit, a także innych podmiotów.

Główne działania Agencji opierają się na zadaniach statutowych i są nimi:

- identyfikacja, formułowanie i monitorowanie dwustronnych projektów współpracy rozwojowej pomiędzy Republiką Czeską a krajami partnerskimi,
- wsparcie i realizacja projektów ukierunkowanych na tymczasowe delegacje eksperckie oraz współpracę z sektorem prywatnym,
- wsparcie projektów trójstronnych współfinansowanych przez innych darczyńców,
- wsparcie lokalnych projektów mających na celu podnoszenie świadomości na temat współpracy rozwojowej i budowania potencjału czeskich podmiotów.

W oparciu o Strategię na lata 2018–2030 Republika Czeska określiła sześć priorytetowych krajów partnerskich, w których współpraca rozwojowa prowadzona jest w perspektywie długoterminowej.

Kraje priorytetowe: Bośnia i Hercegowina, Kambodża, Etiopia, Gruzja, Mołdowa, Zambia.

Kraje specjalne: Ukraina, Palestyna.

Kraje w fazie wycofywania się z nich: Serbia, Kosowo, Mongolia.

Niektóre programy horyzontalne (takie jak Program Partnerstwa na rzecz Rozwoju dla Sektora Prywatnego lub projekty trójstronne) są otwarte dla wszystkich krajów rozwijających się, a nie tylko krajów priorytetowych.

Trwające projekty w Bośni i Hercegowinie (5 przykładów):

1. Budowanie potencjału i rozwój usług górskich w Bośni i Hercegowinie,
2. Poprawa efektywności gospodarki ściekowej w gminie Branjevo
3. Wzmocnienie praw dzieci objętych opieką zastępczą w Bośni i Hercegowinie,
4. Wykorzystanie biomasy do rozwoju obszarów wiejskich w Bośni i Hercegowinie,
5. Energia słoneczna dla szpitala Dr Safet Mujić w Mostarze.

Projekty w Kambodży:

W ujęciu geograficznym projekty te koncentrowały się w słabiej rozwiniętych częściach kraju. Problemy ochrony zdrowia, edukacji i rozwój odnawialnych źródeł energii. Obecny program współpracy na lata 2018–2023 nawiązuje do wcześniejszych doświadczeń i koncentruje się na sektorach zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi oraz walką z wykluczeniem społecznym.

Projekty w Etiopii:

Wspieranie drobnych rolników poprzez lepsze procedury gospodarowania, zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych i rozwój. W ramach zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi - zapewnienie dostępu do wody pitnej, poprawy warunków sanitarnych oraz zapewnienie zrównoważonego gospodarowania źródłami wody. Obejmuje to ukończenie mapowania hydrogeologicznego całej Etiopii. Ponadto w obszarze włączającego rozwoju społecznego realizowane są projekty edukacyjne, które pomogą m.in. podnieść jakość kształcenia praktykantów w branży kaletniczej i zapewnić włączające podejście do edukacji.

Trwające projekty w Gruzji:

1. Kwantyfikacja zagrożeń dla zdrowia i środowiska oraz wspieranie rekultywacji terenu dawnej rafinerii w Batumi
 2. Wprowadzenie usług opieki długoterminowej i paliatywnej nad dziećmi w Gruzji
 3. Program na rzecz zrównoważonego rozwoju Obszaru Chronionego Krajobrazu Aragvi i jego społeczności
 4. Droga do domu: Rozwój alternatywnych usług socjalnych dla dorosłych w Gruzji
 5. Wdrożenie zrównoważonego leśnictwa na obszarze chronionym Aragvi
 6. Budowanie potencjału w zakresie prawidłowego zarządzania chemikaliami
- Tworzenie Systemu Nadzoru Fitosanitarnego

Projekty w Mołdowie:

1. Zapewnienie dostępu do wody pitnej dla szpitali regionalnych w Cimișlia i Komrat
2. Oczyszczalnia ścieków dla Strășeni
3. Oczyszczalnia ścieków w Leova
4. Remediacja zanieczyszczeń olejowych w gminach Lunga i Mărculești w Mołdawii IV
5. Wsparcie transformacji i usług środowiskowych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i problemami zdrowia psychicznego w Mołdawii
6. Planowanie usług środowiskowych poprzez dialog publiczny

Projekty w Mołdowie:

7. Zapewnienie jakości i dostępności usług zdrowotnych i społecznych w Mołdawii 2019-2022
8. Pomoc dla dzieci z ASD i innymi chorobami genetycznymi w Mołdawii
9. Modernizacja oczyszczalni ścieków i stacji uzdatniania wody w Hîncești
10. Oczyszczalnia ścieków w Briceni

Projekty w Zambii:

Wspieranie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Działania mają na celu w dywersyfikację i doskonalenie produkcji małych i średnich rolników. Pod uwagę brane będą wszystkie obszary zrównoważonego rozwoju, czyli ekonomiczne, społeczne i środowiskowe aspekty interwencji. Wsparcie otrzymają także projekty mające na celu poprawę żywienia, w tym różnorodności żywieniowej, poprawę nawyków żywieniowych grup ryzyka w populacji oraz zapobieganie niedożywieniu.

Kroki te pomogą w dalszym zmniejszeniu zależności Zambii od pomocy rozwojowej, zapobiegą ubóstwu i głodowi oraz sprawią, że wzrost gospodarczy będzie bardziej zrównoważony.

Z Bośni i Hercegowiny Czechy sprowadzają surowce, które pomagają uzyskać relatywną przewagę eksportową w wyrobach szklanych.

Z Zambii są sprowadzane żelazostopy (z zawartością manganu i krzemu) .

Z Etiopii sprowadzane są produkty zbożowe.

Z Kambodży sprowadzane są głównie ubrania.

Z Gruzji sprowadzane jest obuwie, produkty spożywcze, aluminium (tlenek glinu jest wykorzystywany do produkcji szkła jak również materiałów wybuchowych).

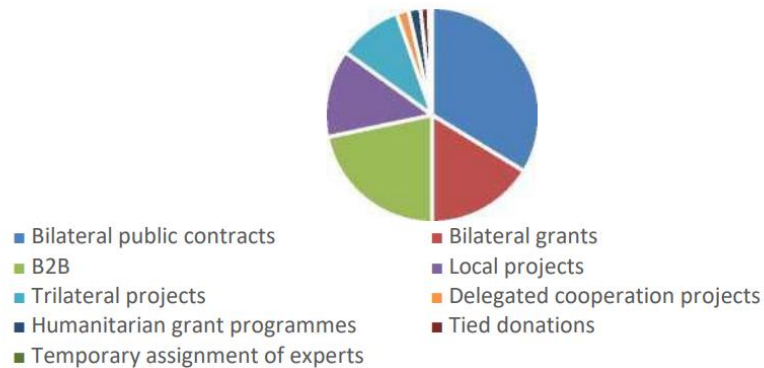
Z Mołdawii sprowadzane są kable izolowane (wykorzystywane do produkcji samochodów tj. pojazdów nieszynowych i i akcesoriów).

Wskaźnik relatywnej przewagi w eksporcie Czech w 2022 r., 10 najważniejszych działów

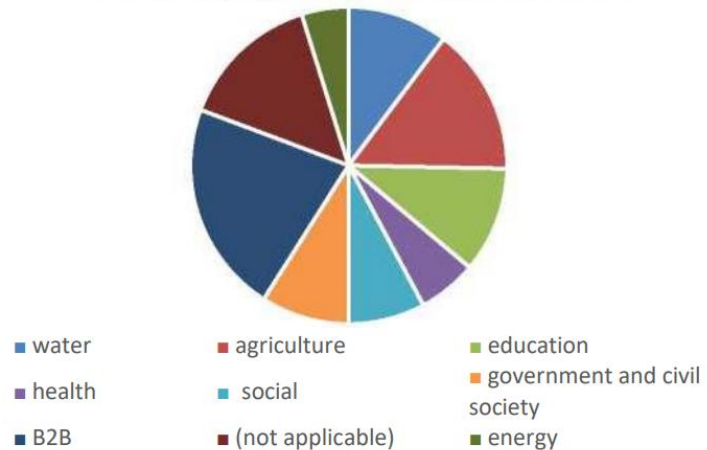

CzDA development activities by instrument

Number of projects by sectoral orientation

Kwoty w CZK

Country	Number of projects	Allocated funds for projects in 2020*	Actual funds drawn
Bosnia and Hercegovina	21	108,826,975	76,928,342
Ethiopia	23	97,235,420	100,135,589
Georgia	15	62,236,378	47,568,064
Cambodia	13	32,096,882	24,564,499
Moldova	24	111,477,216	101,803,212
Zambia	9	56,862,458	57,185,458
Ukraine	5	14,038,077	12,025,487
Vietnam	1	498,800	496,671
India and Bangladesh	1	1,212,785	1,143,402
Serbia	4	1,814,997	970,877
Peru	1	663,144	663,113
Uganda	1	623,267	506,770
Belarus	1	821,500	450,000
Indonesia	2	2,174,559	826,686
Mali	1	901,783	-
Tanzania	1	1,954,954	1,886,814
India	2	1,099,700	806,835
Cameroun	1	2,082,227	2,081,263
Bangladesh	1	395,500	186,935
Iraq	3	2,882,281	4,616,729
Balkans	2	992,929	490,802
West Bank	2	1,480,000	1,352,301
Myanmar	2	4,465,800	4,465,800
Sri Lanka	1	368,615	-
Latin America	1	1,826,000	-
Nigeria	1	493,282	317,000
Czech Republic + EU	2	206,500	221,230
Syria	4	3,430,589	1,643,878
Mongolia	2	1,293,100	182,670
Czech Republic	19	15,637,481	15,396,901
Total	166	530,093,199	458,917,327

* Total planned for project implementation

03.2

Słowacja

Słowacka Agencja Międzynarodowej Współpracy Rozwojowej (*ang. Slovak Agency for International Development Cooperation, SAIDC*) to założona w 2003 roku organizacja nadzorowana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz Spraw Europejskich. W 2022 r. SAIDC zatrudniał 16 osób, a jego budżet (po rewizji) wyniósł około 8,5 mln EUR.

Status i działalność SAIDC określa ustawa o pomocy rozwojowej. Zgodnie z tą ustawą do podstawowej działalności SAIDC należy m.in.:

- współpraca rozwojowa, w tym pomoc humanitarna, podnoszenie świadomości społecznej, szkolenia związane z rozwojem i budowaniem potencjału poprzez dotacje, wkłady finansowe, kontraktowanie i wykorzystanie innych instrumentów zgodnie z decyzjami rządu;
- współpracę z podmiotami zaangażowanymi w pomoc rozwojową oraz współpraca zarówno na Słowacji jak i za granicą;
- współpraca z Ministerstwami przy opracowywaniu strategii i innych dokumentów politycznych;
- monitorowanie i wdrażanie audytów projektów rozwojowych;
- udostępnianie na stronie internetowej informacji na temat działań w zakresie pomocy rozwojowej.

Wybrane projekty zrealizowane przez SAIDC w 2020 r.:

KENYA

Project name: Support and development of paediatric cardiovascular centre in Nairobi – NUSCH2020

Main sectoral priority: SAMRS/2020/KE/1/4

Hlavná sektorová priorita: Good health

Beneficiary: National Institute of Cardiovascular Diseases

ODA SR grant:

€172,172.00

LEBANON

Project name: Health care of Dbayeh camp refugees, Beirut

Registration number: SAMRS/2020/HUM/1/2

Main sectoral priority: Good health

Beneficiary: St. Elisabeth University, n. o.

ODA SR grant:

€199,999.45

MOLDOVA

Project name: Agri-food incubator as a catalyst for business innovations in Moldova regions

Registration number: SAMRS/2020/MD/1/5

Main sectoral priority: Supporting the development of market environment – micro, small and medium-sized businesses, introducing innovations, creating job positions

Beneficiary: Slovak Centre for Communication and Development, n. o.

ODA SR grant:

€199,107.00

SOUTH SUDAN

Project name: Decreasing mortality rate in vulnerable population groups in South Sudan

Registration number: SAMRS/2020/HUM/1/8

Main sectoral priority: Good health

Beneficiary: Integra Foundation

ODA SR grant:

€199,561.00

SŁOWACJA - SAIDC 2/4.

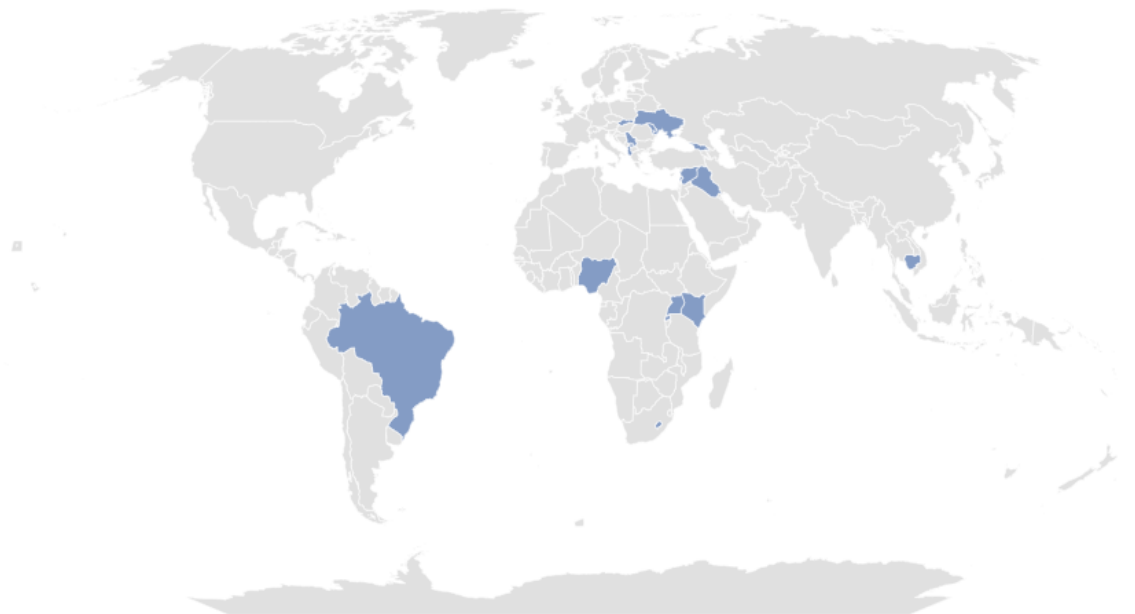

Słowacka Agencja Międzynarodowej Współpracy Rozwojowej wsparła w 2022 roku 34 projekty o łącznej wartości ponad 6 mln EUR, w 14 krajach świata, m.in. w Gruzji, Nigerii czy Libanie. Największe dotacje uzyskały projekty sfinansowane w Ukrainie, Kenii i Gruzji.

	Kwota dotacji (EUR)	Liczba projektów
Ogółem	6 168 136	34
Ukraina	2 273 852	7
Kenia	1 175 000	3
Gruzja	539 738	4
Liban	400 000	2
Irak	399 998	2
Mołdawia	391 869	4
Syria	199 996	1
Serbia	161 306	2
Słowacja	141 714	4
Nigeria	100 000	1
Macedonia Płn.	99 615	1
Albania	98 925	1
Brazylia	95 732	1
Kosowo	90 390	1

SAID uczestniczy w projektach delegujących wolontariuszy – w 2022 r. oddelegowało 13 wolontariuszy do 8 krajów świata, m.in. Do Rwandy, Ugandy, Kambodży czy Albanii.

Kraje, w których SAID finansował projekty lub do których wysyłał wolontariuszy:

SŁOWACJA - SAIDC 3/4.

SAIDC udziela także pomocy poprzez tzw. wsparcie finansowe (ang. *financial contributions*). Wsparcie przekazywane jest na podstawie decyzji Ministra Spraw Zagranicznych i Europejskich i są jednym z elastycznych narzędzi współpracy rozwojowej. W 2022 r. przyznało 27 „wsparć” na kwotę około 2,3 mln EUR. Wsparcia dedykowane są zarówno krajom, jak i organizacjom międzynarodowym (np. Transparency International czy ONZ).

	Wsparcia finansowe SAIDC w 2022 r. (udział w całości)
Niesprecyzowane (organizacje międzynarodowe)	39%
Ukraina	24%
Kenia	14%
Gruzja	9%
Mołdawia	7%
Białoruś	4%
Brazylia	1%
Bośnia i Hercegowina	1%
Iran	1%

SŁOWACJA - SAIDC 4/4.

SAIDC udziela także tzw. mikrogranty. Mikrogranty są elastycznym instrumentem służącym zaspokajaniu potrzeb rozwojowych na małą skalę na poziomie lokalnym. W 2022 r. udzielono 76 mikrograntów w 12 krajach świata na łączną kwotę ponad 658 tys. EUR.

Kraj	Liczba mikrograntów	Łączna kwota
Ogółem	76	658 278,3
Gruzja	12	111 614,0
Mołdawia	11	109 995,7
Kenia	10	89 995,0
Serbia/Kosowo	6	59 909,6
Ukraina	6	59 350,0
Bośnia i Hercegowina	11	49 999,2
Albania	5	39 099,9
Macedonia Płn.	4	38 874,0
Irak	2	19 991,0
Liban	2	19 990,0
Czarnogóra	3	19 460,0
Tanzania	1	10 000,0
Somalia	1	10 000,0
Uganda	1	10 000,0
Rwanda	1	10 000,0

03.3

Rumunia

Rumunia – RoAid.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych koordynuje rumuńską politykę współpracy rozwojowej i pomocy humanitarnej na poziomie krajowym. Regulowana ustawą nr 213/2016 i działająca od 2018 roku **RoAid** jest narodową instytucją rozwoju odpowiedzialną za realizację projektów i programów w ramach międzynarodowej współpracy rozwojowej i pomocy humanitarnej.

RoAid koncentruje się przede wszystkim na krajach w swoim sąsiedztwie, zwłaszcza w regionach Partnerstwa Wschodniego i Sąsiedztwa Południowego, m.in. Mołdawii, Ukrainy, Turcji. RoAid zaangażowane jest także w Syrii czy krajach Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu.

Wybrane projekty RoAid w Mołdawii:

RoAid and UNFPA join forces to save women in the Republic of Moldova from cervical cancer

The UN Population Fund (UNFPA) will carry out several actions to prevent cervical cancer among women in the Republic of ...

[Read More](#)

RoAid in partnership with the Public Association "CCF Moldova – child, community, family" supports education in the Republic of Moldova

Romanian Embassy in the Republic of Moldova in partnership with A.O. "CCF Moldova - child, community, family", organized in the ...

[Read More](#)

RoAid 2021 retrospective

Voluntary contribution to support democratization in the Republic of Moldova
Romania's experience of transition to the rule of law, pluralism ...

[Read More](#)

RoAid in support of the 112 service in the Republic of Moldova

On Thursday, 28.10.2021, a representative of the Romanian National Agency for International Development Cooperation (RoAid) paid a working visit in ...

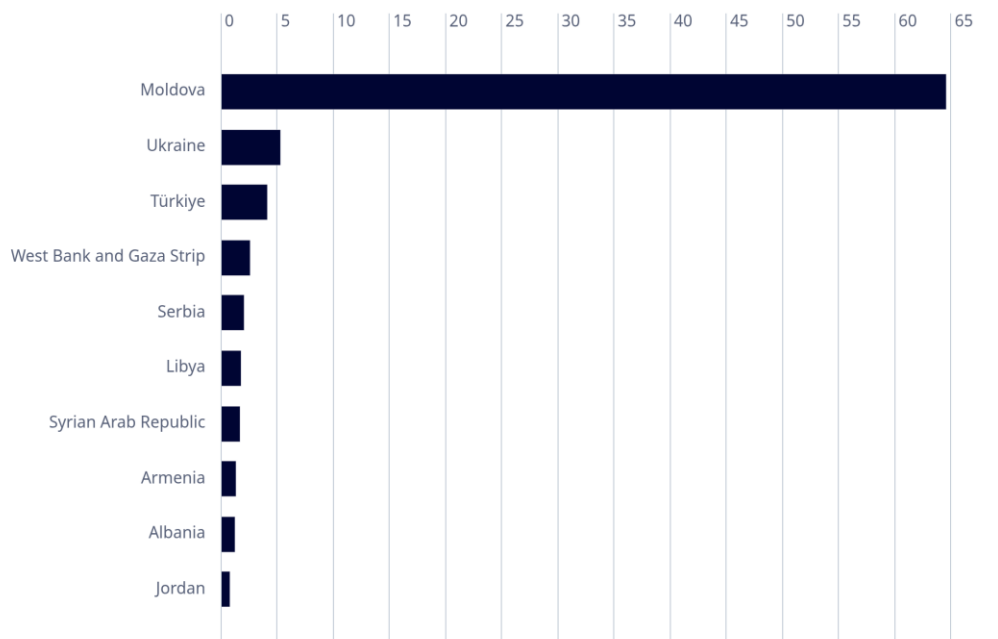
[Read More](#)

Głównym odbiorcą rumuńskiej pomocy rozwojowej w 2023 r. była Mołdawia.

Romania: Top 10 recipients, 2023

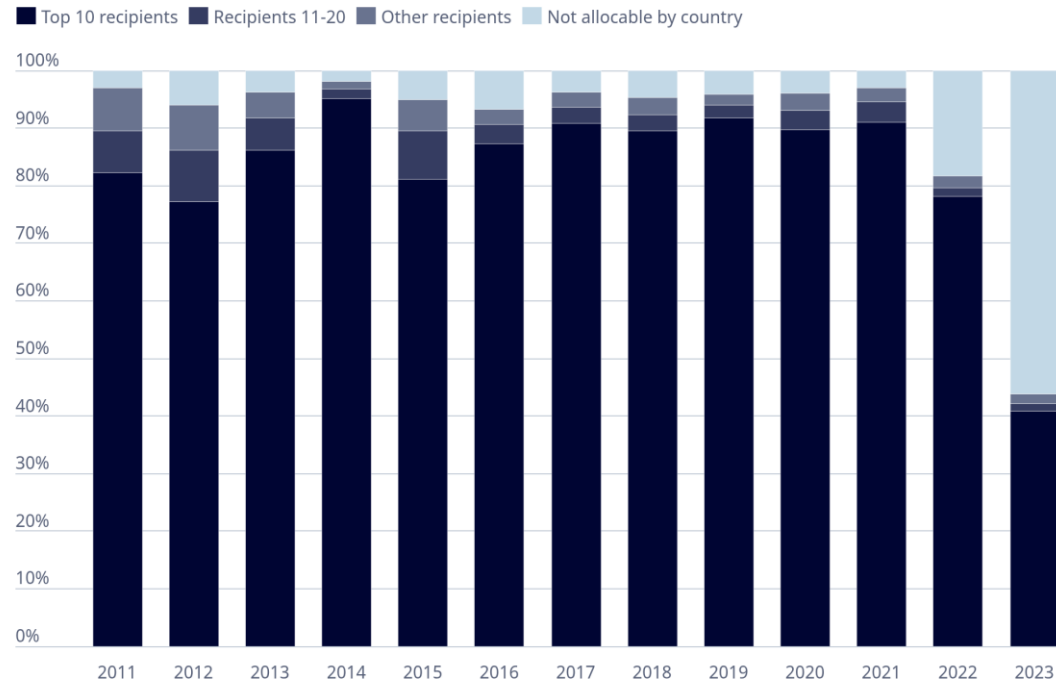
Gross disbursements, USD million, current prices

© OECD

Romania: Spread of bilateral ODA across recipients

Gross disbursements, per cent

© OECD

Źródło: OECD, Development Co-operation Profiles: Romania

03.4

Węgry

Węgry – Hungary Helps Agency.

HUNGARY HELPS

The Hungary Helps Agency została utworzona w 2019 r w ramach Hungary Helps Program. Jest to agencja rządowa, która funkcjonuje jako organizacja non-profit i jest koordynowana przez kancelarię Premiera Węgier.

Agencja jest odpowiedzialna za udzielanie szybkiej i skutecznej pomocy, kładąc nacisk na poszanowanie wolności i kultury narodów, którym pomaga.

Projekty pomocowe są definiowane poprzez współpracę z lokalnymi organizacjami non-profit oraz organizacjami o charakterze wyznaniowym.

Zadania stojące przed Hungary Helps Agency:

Przygotowanie realizacji projektów pomocy humanitarnej, zapewnienie szybkiej i skutecznej pomocy w oparciu o potrzeby dotkniętych społeczności;

Zarządzanie projektami humanitarnymi i rozwojowymi: wypłata dotacji, monitorowanie transakcji, koordynowanie finansowe i techniczne, zapewnienie transparentności i efektywności;

Ukierunkowanie na osoby najłabsze: przekazywanie dotacji i darowizn w celu wsparcia ofiar kryzysów humanitarnych, katastrof naturalnych i katastrof spowodowanych przez człowieka;

Współpraca z innymi agencjami o podobnym charakterze: udział w realizacji dwustronnych i wielostronnych projektów i polityk pomocy humanitarnej razem z organizacjami humanitarnymi z krajów partnerskich, w szczególności Grupy Wyszehradzkiej i pozostałych krajów UE;

Pozyskiwanie funduszy: The Hungary Helps Agency zajmuje się zbieraniem i zarządzaniem darowizn od prywatnych darczyńców przeznaczonych na realizację kreślonych projektów;

Działanie bezpośrednio na miejscu: doradzanie lokalnym partnerom w wykorzystaniu dotacji humanitarnych, monitorowanie realizacji projektów na miejscu.

03.5

Pozostałe

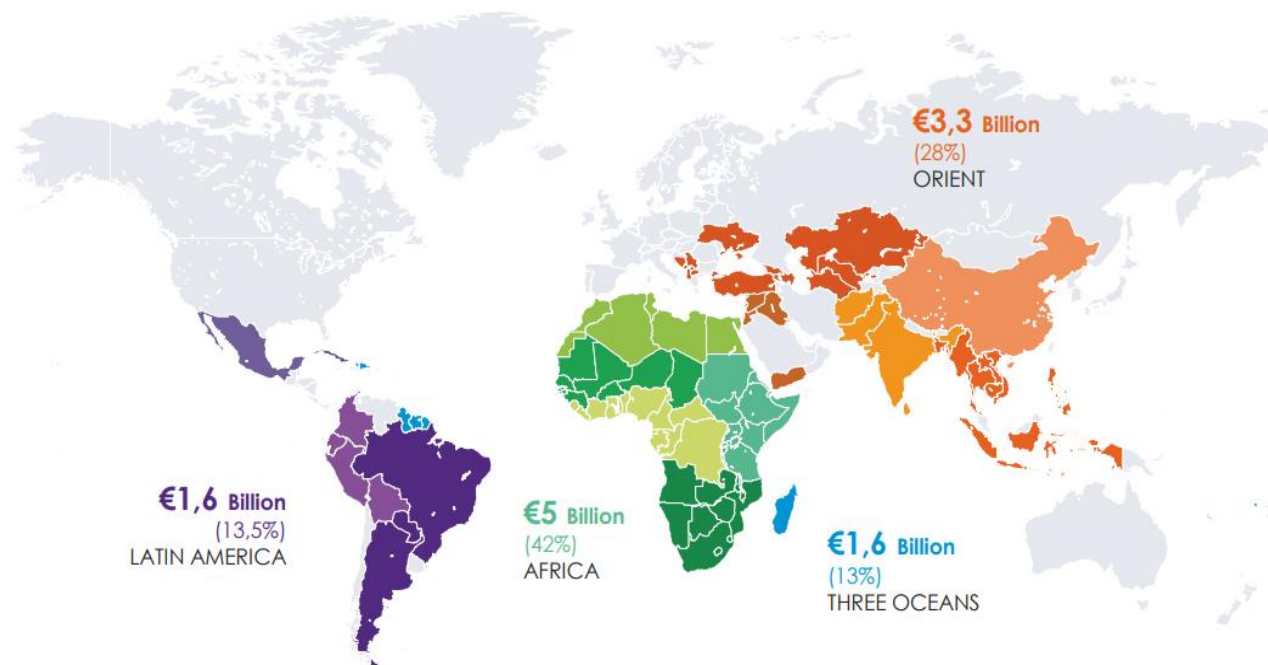
AFD, czyli francuska agencja rozwoju jest istniejącą od 1941 r. instytucją wspierającą i finansującą międzynarodowe projekty rozwojowe.

Agencja działa głównie poza granicami kraju i finansuje projekty, których celem jest poprawa codziennego życia lokalnej społeczności:

- Promują zrównoważony wzrost gospodarczy
- Zmniejszają ubóstwo i nierówności społeczne
- Promują różnorodność biologiczną oraz odpowiedzialność społeczną i środowiskową.
- Redukują negatywne skutki zmian klimatycznych.

AFD działa w większości krajów rozwijających się i wschodzących, a także we francuskich terytoriach zamorskich.

Zatwierdzone finansowania AFD w 2022 r. (mld EUR)

Źródło mapy: AFD – Investors presentation, May 2023

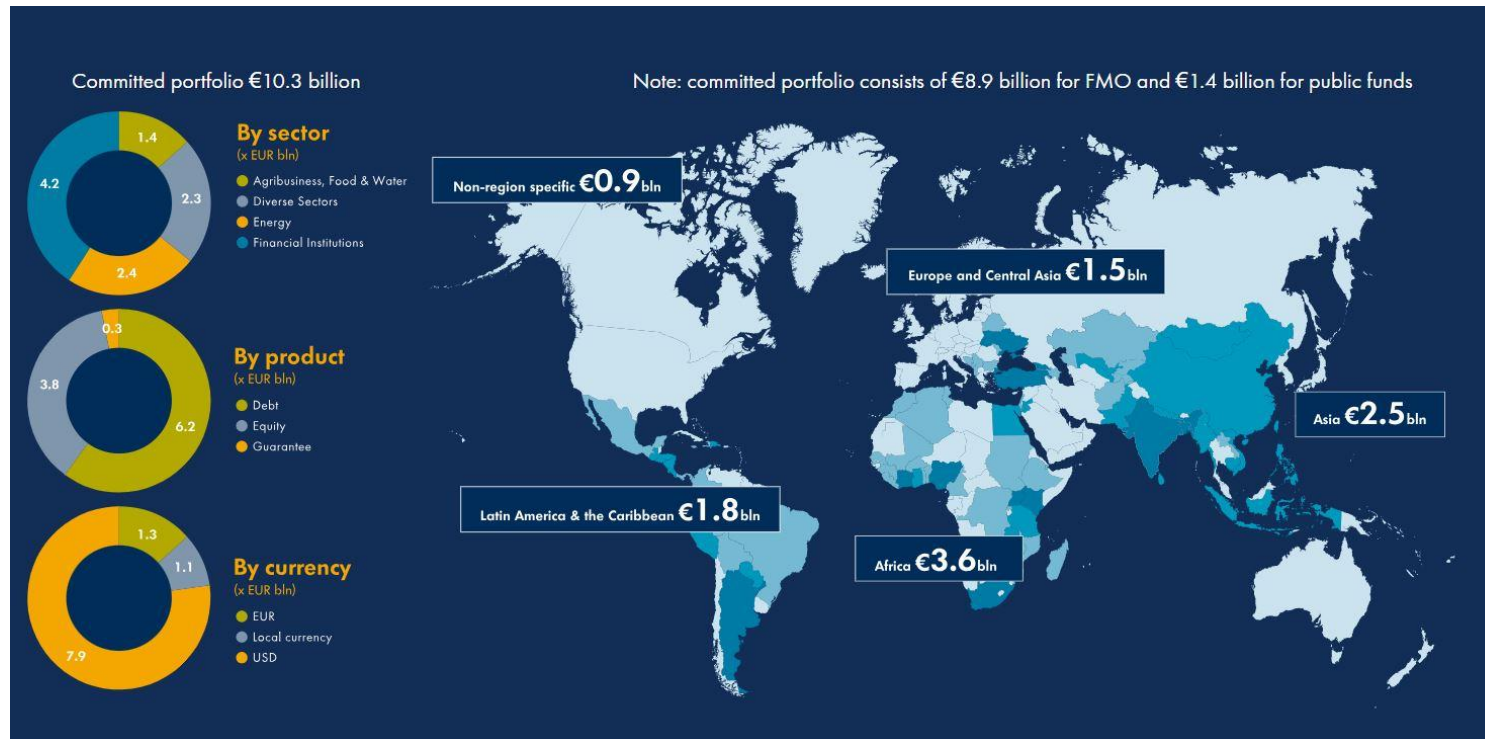
	Fitch	S&P	Moody's
Agence Française de Développement	AA-	AA	n/a

FMO to powstały w 1970 r. bank rozwoju przedsiębiorczości. Bank wspiera zrównoważony rozwój sektora prywatnego na rynkach rozwijających się i wschodzących poprzez inwestycje w przedsiębiorstwa, projekty i instytucje finansowe.

Trzy główne sektory, w które inwestuje bank to: 1) Agrobiznes, żywność i woda; 2) Energia; 3) Instytucje finansowe. Działalność banku koncentruje się Afryce, Azji, Ameryce Łacińskiej oraz Europie i Azji Środkowej.

Zatwierdzone finansowania FMO w 2022 r. (mld EUR)

	Fitch	S&P	Moody's
FMO	AAA	AAA	-

JAPONIA - Japan International Cooperation Agency (JICA).

Japan International
Cooperation Agency

Misja JICA, zgodnie z zasadami Oficjalnej Pomocy Rozwojowej, ustalonymi przez Komitet Pomocy Rozwojowej OECD działać na rzecz wzrostu gospodarczego i społecznego.

Działa na zasadzie bilateralnej w krajach rozwijających się. W Polsce w latach 90-tych beneficjentem (obecnie partnerem) była Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych (PJATK) w Warszawie.

Wartości:

1. Zaangażowanie: Z dumą i pasją angażujemy się w realizację naszej misji i wizji.
2. Gemba: Zanurz się w terenie („gemba” z jap. „miejsce wykonywania rzeczywistej pracy”) i współpracuj z ludźmi.
3. Strategia: Myśl i działaj strategicznie, mając szerokie i długoterminowe perspektywy
4. Współtworzenie: połącz różnorodną wiedzę i zasoby.
5. Innowacje: wprowadzaj innowacje, aby uzyskać niespotykane dotąd rezultaty.

Obszary:

dobrobyt

JICA wspiera rozwój wysokiej jakości infrastruktury, stabilnych dostaw energii, rozwoju przemysłu i poprawy warunków życia rolników.

ludzie

JICA wspiera służbę zdrowia, kontrolę rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, poprawę odżywiania i jakości edukacji dla wszystkich ludzi. JICA walczy z wykluczeniem.

pokój

JICA wspiera: uniwersalne wartości, takie jak wolność, demokracja, poszanowanie podstawowych praw człowieka, praworządność. Co ma wspierać stabilność i bezpieczeństwo. JICA promuje równość płci.

planeta

JICA reaguje na zmiany klimatyczne i problemy środowiskowe, w krajach rozwijających się.

KANADA - Social Sciences and Humanities Research Council (SSHRC).

The Social Sciences and Humanities Research Council (SSHRC) to państwowa agencja finansująca badania, która promuje i wspiera badania, prace badawcze w zakresie nauk humanistycznych i społecznych. SSHRC strategicznie wspiera wiodące na świecie inicjatywy, które odzwierciedlają zaangażowanie w zapewnienie lepszej przyszłości Kanadzie i światu. SSHRC nadzoruje realizację szeregu programów obejmujących trzy agencje, w tym programy the Canada Research Chairs i innych liderów badawczych oraz fundusz New Frontiers in Research Fund, który wspiera badania międzynarodowe, interdyscyplinarne, przełomowe i wysokiego ryzyka.

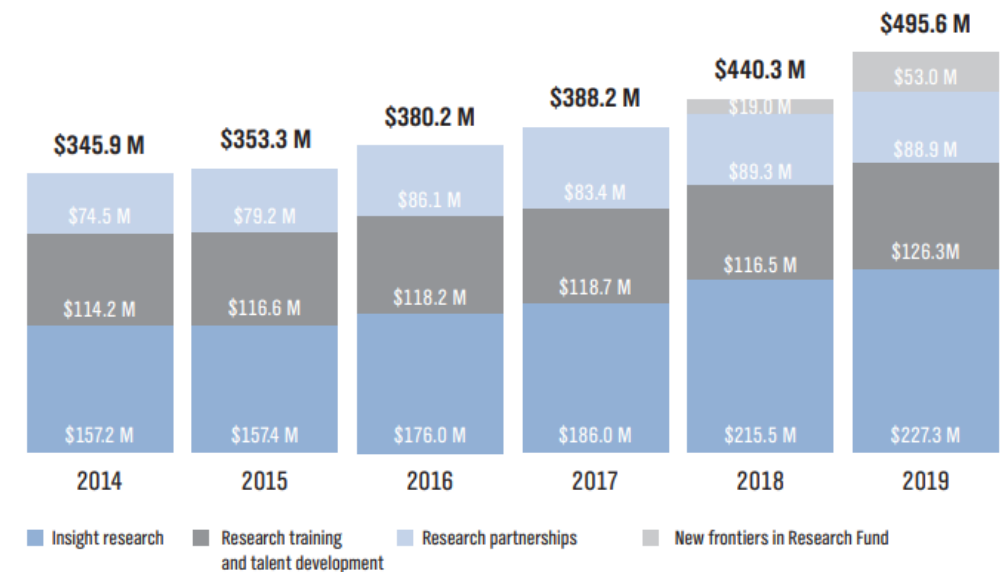
SSHRC została utworzona w 1977 r. na mocy ustawy the Social Sciences and Humanities Research Council Act.

SSHRC podlega parlamentowi za pośrednictwem Ministra Innowacji, Nauki i Przemysłu.

Rolą SSHRC jest:

- promowanie i wspieranie badań oraz szkoleń na poziomie policealnym w zakresie nauk społecznych i humanistycznych;
- Doradzanie ministrowi w sprawach dotyczących nauk społecznych i badań humanistycznych.
- Poprzez granty, stypendia i stypendia SSHRC pomaganie kanadyjskim naukowcom w szkoleniu kolejnych pokoleń Kanadyjczyków
- Budowa wiedzy pozwalającej na zrozumienie ludzi, kultur i społeczeństw;
- Napędzanie innowacji, które odpowiadają wyzwaniom dnia dzisiejszego i jutra.

SSHRC spending on its main funding opportunities from 2014 to 2019

*Note: Sums may not amount to total due to rounding

NORWEGIA - Norwegian Investment Fund for Developing Countries (Norfund).

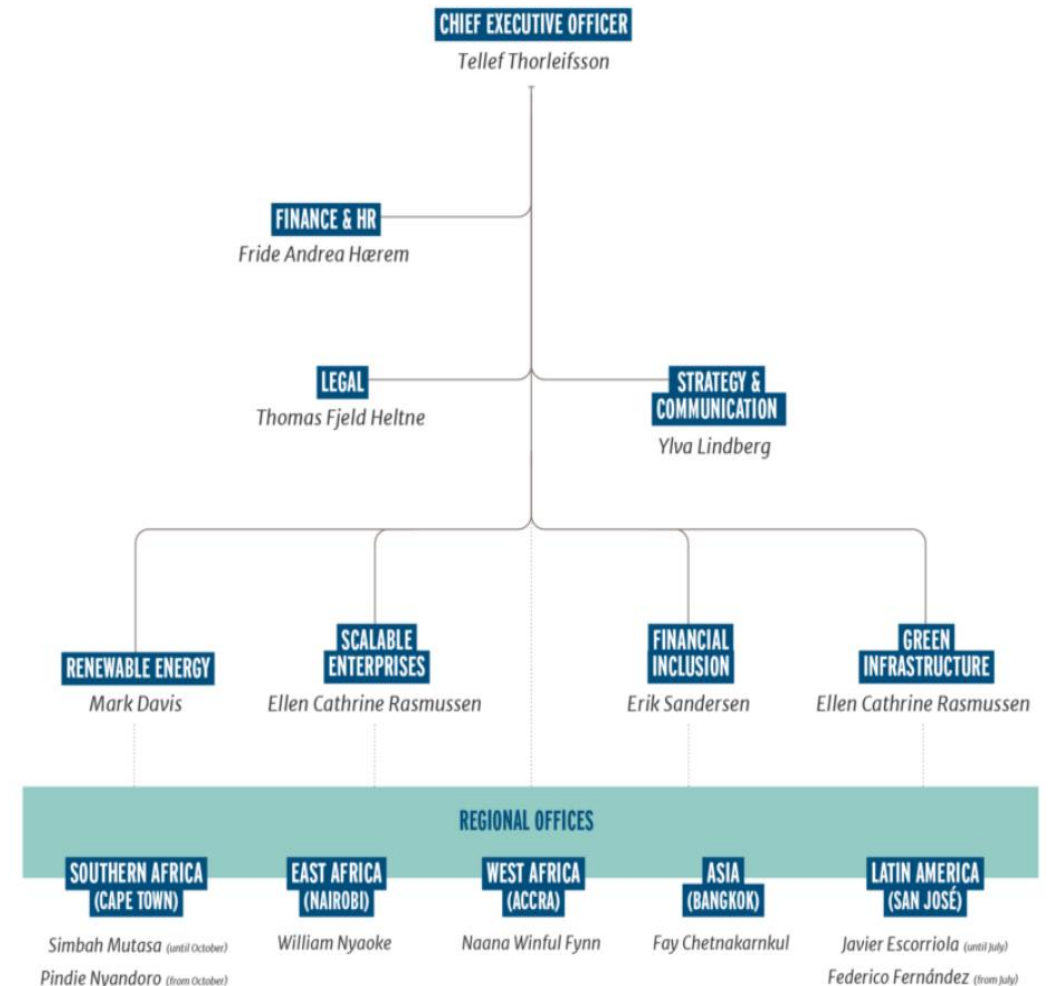
Norfund jest instytucją rozwoju powołaną przez norweski parlament i jest nadzorowana przez norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Zadaniem Norfund jest dokonywanie inwestycji w krajach rozwijających się w celu wsparcia zrównoważonego rozwoju. Skutkiem ma być porawa warunków życia i tworzenie miejsc pracy.

Norfund należy do EDFI- the Association of European Development Finance Institutions zrzeszającą instytucje, których celem jest tworzenie miejsc prace, pobudzenie wzrostu gospodarczego jak również ograniczeniem ubóstwa i zmian klimatycznych.

W celu zapewnienia lokalnej obecności i specjalistycznej wiedzy, Norfund posiada pięć biur regionalnych z pracownikami pochodzącymi z danego kraju: w Afryce, Ameryce Łacińskiej i Azji. Siedziba Norfund mieści się w Oslo.

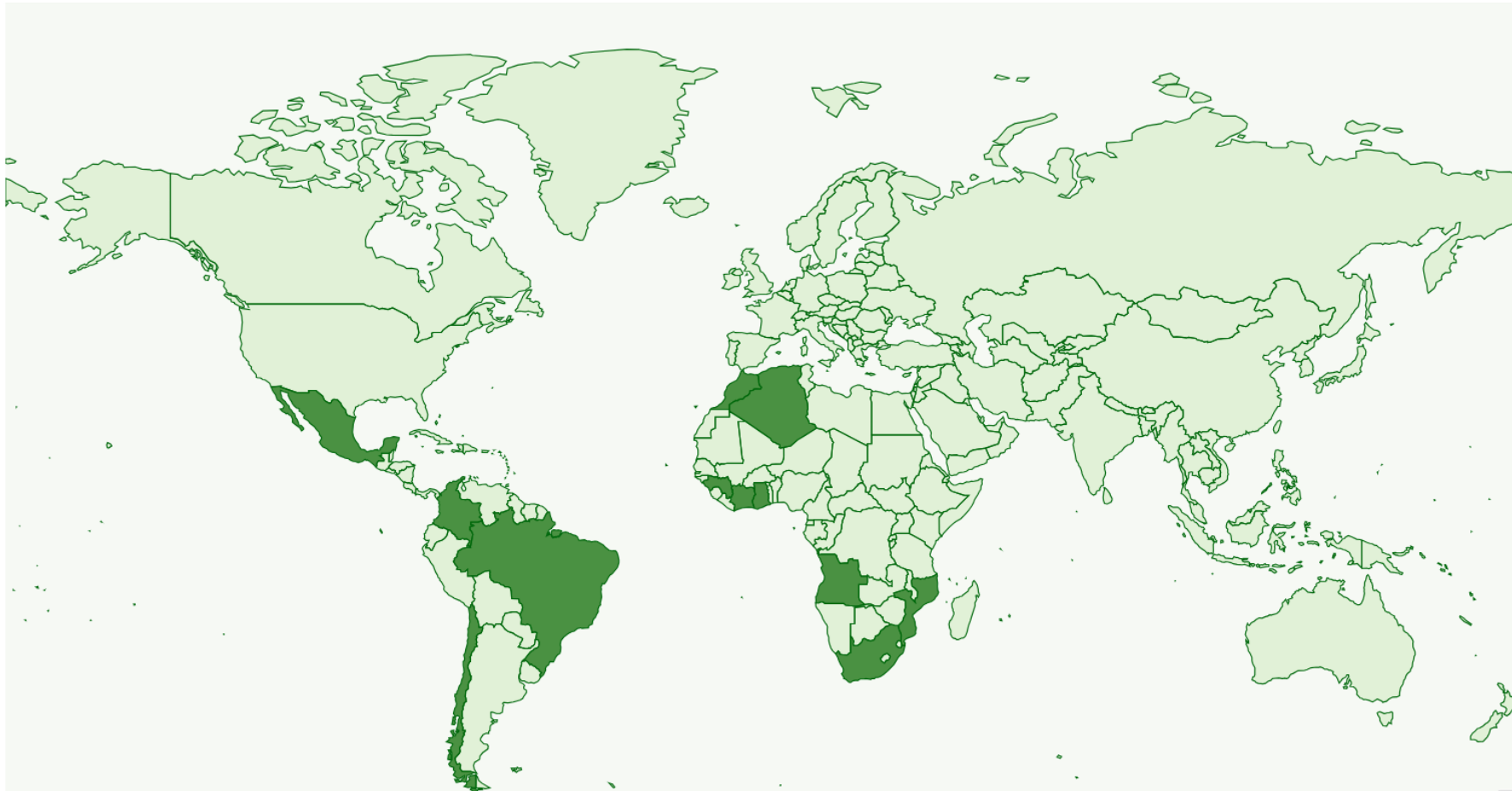
Norfund inwestuje w czterech obszarach: energia odnawialna, zielona infrastruktura, włączenie finansowe, skalowalne biznesu. Trzydziestu ośmiu pracowników Norfund jest zatrudnionych w pięciu biurach regionalnych (Nairobi, Kapsztad, Akra, San José i Bangkok). Biura regionalne dokonują inwestycji, monitorują istniejące i zapewniają wsparcie wszystkim departamentom branżowym w centrali.

SOFID to portugalska instytucja finansująca projekty rozwojowe w krajach rozwijających się przy jednoczesnym wspieraniu portugalskiej polityki współpracy i portugalskich przedsiębiorstw w internacjonalizacji. SOFID zapewnia średnio- i długoterminowe kredyty w formie pożyczek i gwarancji, inwestycji kapitałowych, współfinansowania, a także usług doradczych w zakresie inwestycji w krajach rozwijających się.

Kraje (zaznaczone na ciemnozielono), w których SOFID zrealizował projekty:

Sida – Swedish International Development Cooperation Agency – jest agencją rządową szwedzkiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Zadanie Sida wpisuje się w szwedzką politykę rozwoju międzynarodowego i redukcji światowego ubóstwa. Działalność Sida jest finansowana ze szwedzkich wpływów podatkowych.

Praca Sida opiera się na zarządzaniu dotacjami (lub innymi środkami finansowymi) w oparciu o opracowywane przez rząd strategie. Strategie mają charakter geograficzny lub tematyczny, np. prawa człowieka, demokracja i praworządność.

Strategie dzielą się na dwustronne (np. Strategia współpracy rozwojowej Szwecji z Burkina Faso), regionalne (np. Strategia współpracy Szwecji na rzecz rozwoju regionalnego z Bliskim Wschodem i Afryką Północną) i tematyczne (np. Strategia na rzecz zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych).

Przykład: Strategia współpracy rozwojowej Szwecji z Etiopią

1. Strategic objectives

The objective of Sweden's international development assistance is to create conditions to improve the lives of people living in poverty and oppression. Development cooperation is based on the principles of aid and development effectiveness, the 2030 Agenda, the Addis Ababa Action Agenda and the Paris Agreement.

The strategy will apply in 2022–2026 and provides a total of SEK 1 700 million for activities implemented by the Swedish International Development Cooperation Agency (Sida).

The strategy governs the use of funds under appropriation item 1:1.9 'Africa' in the appropriation directions for Sida for each budget year.

Activities will contribute to the following objectives.

Human rights, democracy and the rule of law

- Strengthened democracy, increased respect for human rights and the rule of law, including reduced corruption.
- Increased gender equality and enjoyment of, and respect for, sexual and reproductive health and rights (SRHR), and reduced gender-based violence.

Environment, climate and sustainable use of natural resources

- Strengthened conditions for sustainable management and use of natural resources and ecosystems, including biodiversity.
- Better conditions for food security and strengthened adaptation and resilience to climate change and environmental and natural disasters.

Inclusive economic development

- Improved conditions for productive employment and decent work.
- Improved access to social security.

Peaceful inclusive societies

- Strengthened conditions for prevention, management and resolution of conflicts by peaceful means.

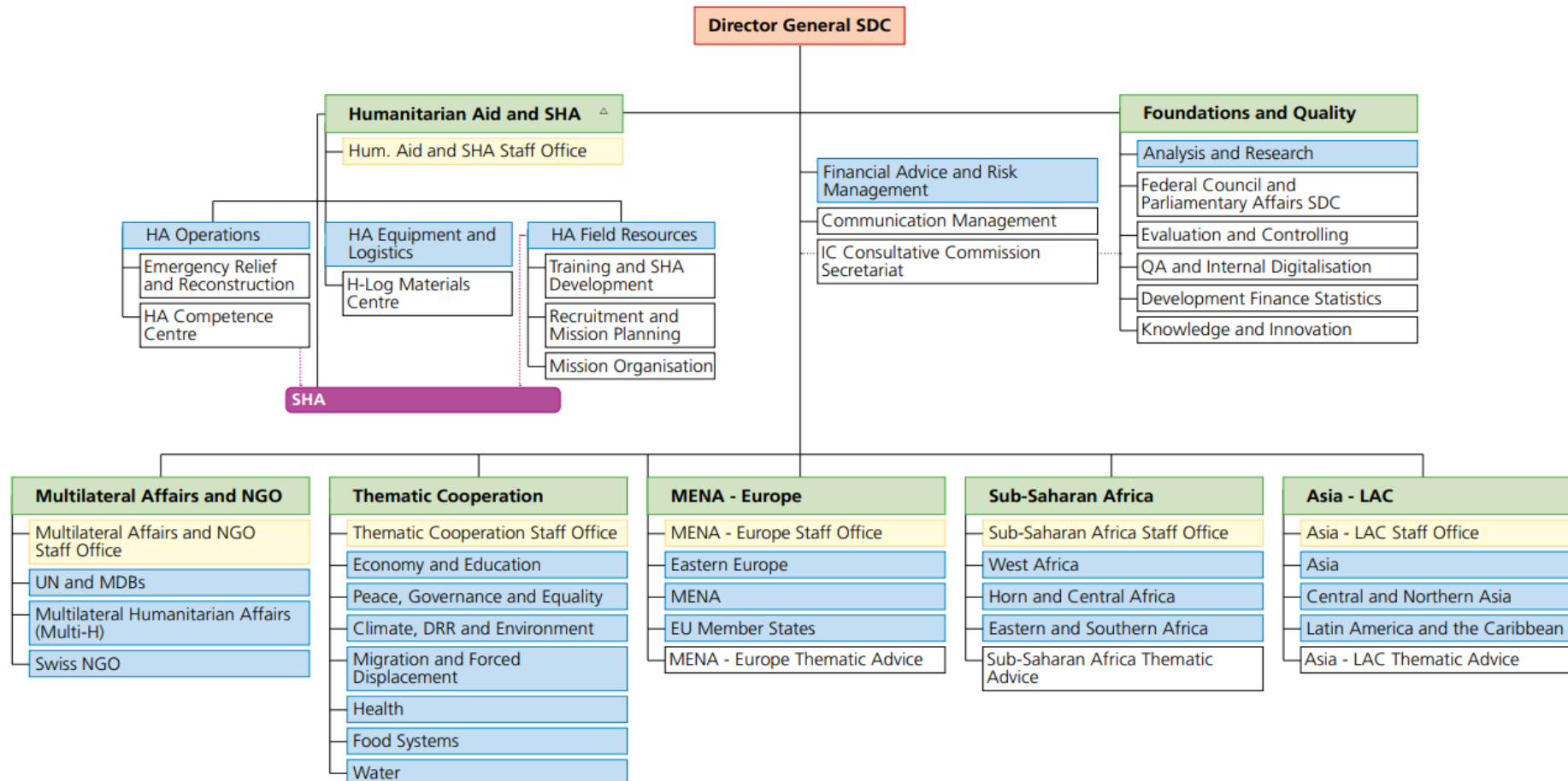
Źródło: Strategy for Sweden's development cooperation with Ethiopia 2022-2026

SZWAJCARIA - Swiss Agency for Development and Cooperation.

Szwajcarska Agencja Rozwoju i Współpracy (SDC) to agencja działająca w ramach Szwajcarskiego Federalnego Departamentu Spraw Zagranicznych (FDFA) i na rzecz promowania zrównoważonego rozwoju, ograniczania ubóstwa i stawiania czoła globalnym wyzwaniom. SDC odpowiada za koordynację pomocy rozwojowej z krajami rozwijającymi się na całym świecie i współpracę z Europą Wschodnią, a także za pomoc humanitarną dostarczaną przez Szwajcarię.

Struktura organizacyjna SDC:

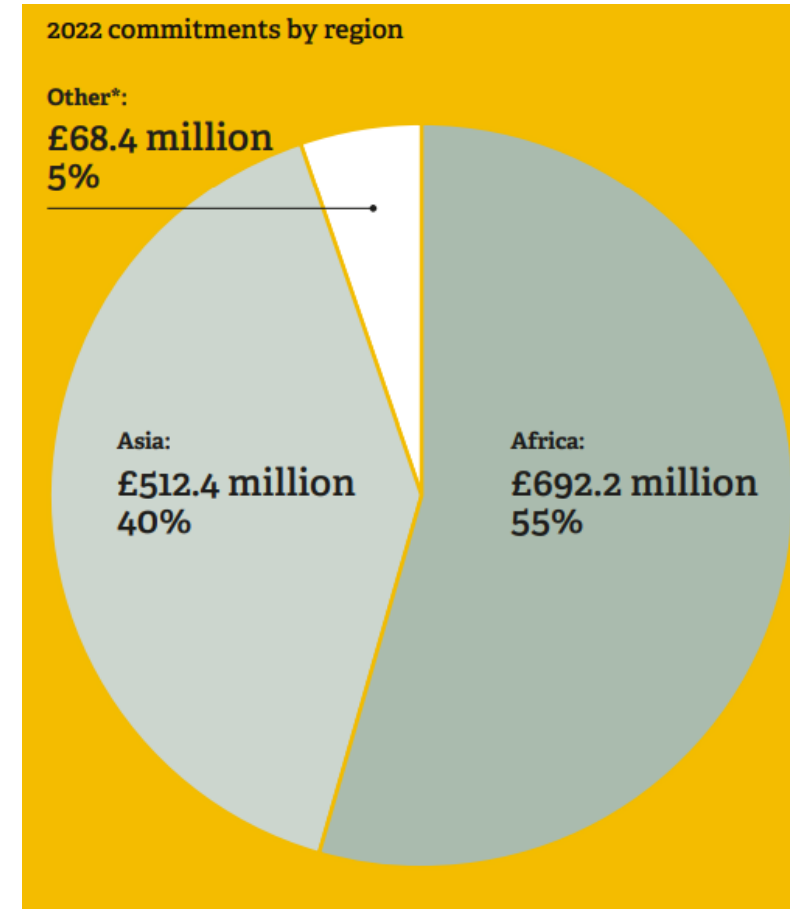

British International Investment jest brytyjską instytucją podlegającą pod Biuro ds. Zagranicznych, Wspólnoty Narodów i Rozwoju (FCDO). Głównym celem BII jest finansowanie rozwoju głównie w gospodarkach rozwijających się w Afryce, Azji i Karaibach.

Funkcjonująca od 1949 r. instytucja koncentruje się na wspieraniu i promowaniu rozwoju gospodarczego na rynkach wschodzących i krajach, które stoją przed trudnymi wyzwaniami inwestycyjnymi.

Misją BII jest przyczynianie się do ograniczania ubóstwa poprzez inwestowanie w przedsiębiorstwa w tych regionach, co z kolei pomaga tworzyć miejsca pracy, napędzać wzrost gospodarczy i stymulować zrównoważony rozwój.

Zobowiązania BII w 2022 r. wyniosły 1,27 mld funtów, głównie w Afryce i Azji:

04.1

Załącznik 1 – Fundacja Solidarności Międzynarodowej

Polska – MSZ – Polska Pomoc – Fundacja Solidarności Międzynarodowej.

Sfera współpracy rozwojowej w Polsce leży w sferze zadań Ministerstwa Spraw Zagranicznych i jest regulowana przez Ustawę z dnia 16 września 2011 r. „o współpracy rozwojowej”.

Lista biorców pomocy rozwojowej jest ustalana przez Komitet Pomocy Rozwojowej OECD. Obejmuje również państwa objęte programem Partnerstwa Wschodniego (państwa rozwijające się).

Przez współpracę rozwojową Ustawa rozumie ogół działań podejmowanych przez organy administracji rządowej w celu udzielania państwom rozwijającym się lub ich społeczeństwom, zgodnie z zasadą solidarności międzynarodowej:

1) pomocy rozwojowej polegającej w szczególności na:

a) promowaniu i wspieraniu rozwoju demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, w tym rozwoju parlamentaryzmu, zasad dobrego rządzenia i przestrzegania praw człowieka,

b) wspieraniu ich trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego, podejmowaniu działań zmierzających do redukcji ubóstwa i poprawy stanu zdrowia ludności oraz podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ludności;

2) pomocy humanitarnej udzielanej państwom rozwijającym się lub w wyjątkowych wypadkach innym państwom, polegającej w szczególności na zapewnieniu pomocy, opieki i ochrony dla ludności, która została poszkodowana w wyniku konfliktów zbrojnych, klęsk żywiołowych lub innych kryzysów humanitarnych spowodowanych przez naturę lub człowieka.

Przez współpracę rozwojową rozumie się także działania edukacyjne na rzecz podniesienia świadomości i zrozumienia problemów globalnych oraz współzależności między państwami, zwane (edukacja globalna).

Współpraca rozwojowa może być realizowana w szczególności w formie:

1) finansowania zadań powierzonych podmiotom uczestniczącym w realizowaniu współpracy rozwojowej;

2) przekazywania środków finansowych do budżetu państwa rozwijającego się;

3) udzielania kredytów i pożyczek;

4) redukcji oraz konwersji zadłużenia państwa rozwijającego się;

5) współfinansowania lub udzielania wsparcia technicznego przy wdrażaniu działań finansowych w szczególności z budżetów innych państw, Unii Europejskiej lub innych organizacji międzynarodowych;

6) wpłaty do międzynarodowych organizacji, instytucji, programów i funduszy;

7) organizowania szkoleń i doradztwa dla podmiotów uczestniczących w realizowaniu współpracy rozwojowej;

8) opracowywania, wydawania i rozpowszechniania publikacji;

9) organizowania działań informacyjnych.

Współpracę rozwojową prowadzi się na podstawie Wieloletniego programu współpracy rozwojowej sporządzanego na okresy nie krótsze niż 4 lata przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Program określa cele oraz priorytety geograficzne i tematyczne pomocy rozwojowej, pomocy humanitarnej i edukacji globalnej. W ramach realizacji Programu Rzeczpospolita Polska bierze pod uwagę ustalenia organizacji międzynarodowych i regulacje Unii Europejskiej. Minister Spraw Zagranicznych przedstawia projekt Programu Radzie Ministrów. Rada Ministrów przyjmuje i aktualizuje Program w drodze uchwały.

Na podstawie Programu opracowywany jest co roku Plan współpracy rozwojowej.

Plan w szczególności określa:

- 1) zadania z zakresu współpracy rozwojowej, przewidziane do realizacji w latach budżetowych objętych Planem;**
- 2) formy współpracy rozwojowej,**
- 3) wysokość środków finansowych przeznaczonych dla wskazanego państwa rozwijającego się lub na dane zadanie z zakresu współpracy rozwojowej.**

Podmioty realizujące zadania z zakresu współpracy rozwojowej, wyłania się w drodze otwartego konkursu ofert w rozumieniu przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie albo w postępowaniu o udzielenie zamówienia w rozumieniu przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Ze względu na ochronę życia lub zdrowia ludzkiego Minister Spraw Zagranicznych może w przypadkach udzielania pomocy humanitarnej zlecić realizację zadania z zakresu współpracy rozwojowej z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Ze względu na szczególne warunki polityczne w państwie, na rzecz którego ma być realizowane zadanie z zakresu współpracy rozwojowej, Minister Spraw Zagranicznych może zlecić realizację tego zadania Fundacji Solidarności Międzynarodowej.

Na realizację zadania Fundacja otrzymuje dotację celową z części budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zagranicznych.

Fundacja jest zobowiązana do sporządzania i przekazywania corocznie Ministrowi Spraw Zagranicznych, ministrowi właściwemu do spraw aktywów państwowych oraz sejmowej komisji właściwej do spraw zagranicznych sprawozdania z realizacji zadań z zakresu współpracy rozwojowej określonych w Planie.

Polska – MSZ – Polska Pomoc – Fundacja Solidarności Międzynarodowej.

Za kształtowanie i koordynację programu pomocy rozwojowej Polska Pomoc we współpracy z Radą Programową Współpracy Rozwojowej odpowiada Departament Współpracy Rozwojowej MSZ.

Departament Współpracy Rozwojowej MSZ ponadto zajmuje się:

- opracowywaniem planów wydatkowania rezerwy celowej na pomoc rozwojową (w tym humanitarną),
- edukację globalną,
- określaniem dysponowania środkami w sytuacjach szczególnych,
- przygotowaniem materiałów tezewo-informacyjnych poświęconych współpracy rozwojowej,
- programowaniem, koordynacją i oceną pracy placówek zagranicznych RP w zakresie polityki rozwojowej,
- współpracą z polskimi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi, partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi.

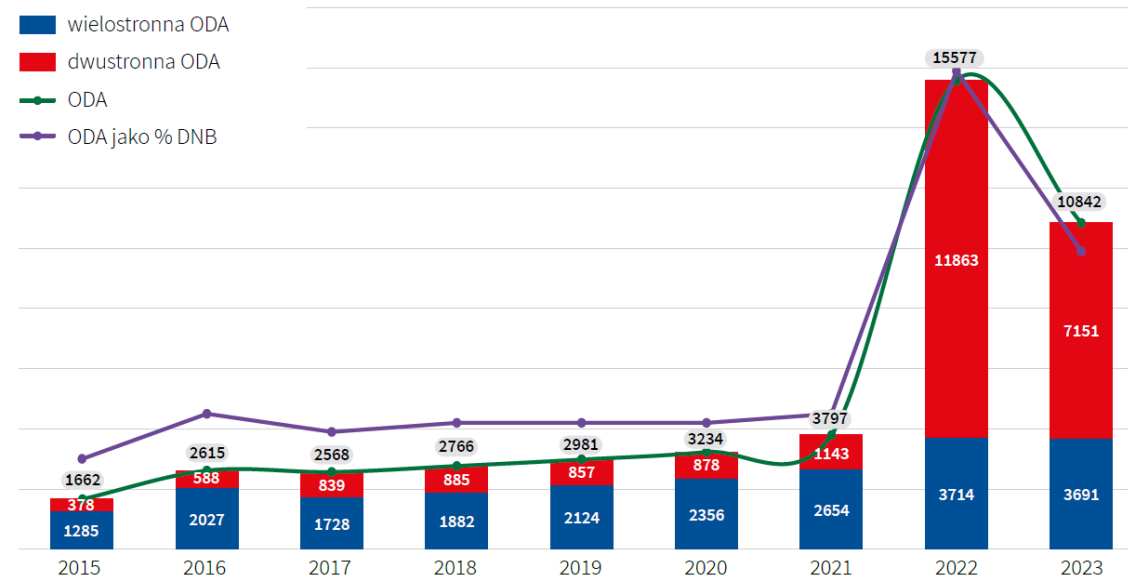
Prawnym właścicielem znaku graficznego „polska pomoc” jest MSZ.

polska pomoc

Oficjalna Pomoc Rozwojowa (ODA) za lata 2015 -2023 w mln PLN

ODA w latach 2015-2023 w mln PLN

Źródło: Raport Roczny 2023 Polska współpraca rozwojowa.

Polska – MSZ – Polska Pomoc – Fundacja Solidarności Międzynarodowej.

Fundacja Solidarności Międzynarodowej prowadzi działania w zakresie współpracy rozwojowej na rzecz innych państw. Działania Fundacji finansowane są ze środków polskiej współpracy rozwojowej (Polska pomoc), będących w dyspozycji Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. **Obszarem priorytetowym dla działań Fundacji są kraje Partnerstwa Wschodniego:**

- Białoruś,
- Ukraina,
- Mołdawia,
- Gruzja,
- Armenia,
- Azerbejdżan.

Fundacja posiada swoje oddziały w Ukrainie, Mołdawii i Gruzji.

Fundacja jest fundacją Skarbu Państwa powołana w 1997 r. (pod nazwą Polska Fundacja Transformacji Rynkowej „Wiedzieć Jak”) z inicjatywy prezydenta RP, który sprawuje nad fundacją patronat honorowy. W roku 2002 r. Fundacja zmieniła nazwę na Polska Fundacja Współpracy Międzynarodowej „Wiedzieć Jak” (w latach 2005-2011 działalność Fundacji była zawieszona). Od 2013 r. Fundacja działa pod obecną nazwą.

Od 2012 r. Fundacja organizuje wyjazdy polskich obserwatorów w ramach misji wyborczych OBWE/ODIHR.

Do obszarów aktywności Fundacji należą:

- demokratyzacja,
- media,
- wybory (od 2012 r. Fundacja organizuje wyjazdy polskich obserwatorów w ramach misji wyborczych OBWE/ODIHR),
- samorządność,
- rozwój lokalny,
- edukacja,
- wartość dodana (podniesienie jakości projektów realizowanych na rzecz Państw, w których działania prowadzi Fundacja i będących jej priorytetami),
- „Solidarni z Białorusią” – pomoc dla osób poszkodowanych podczas protestów powyborczych na Białorusi .

Znakiem graficznym Fundacji jest logo pierwszej polskiej prezydencji w UE zaprojektowane przez Jerzego Janiszewskiego, autora znaku graficznego NSZZ „Solidarność”.

**Fundacja Solidarności
Międzynarodowej**

04.2

Załącznik 2 – Wnioski i
rekomendacje dla Polski od OECD

Wybrane wnioski i rekomendacje dla Polski z oceny pomocy rozwojowej dokonanej przez OECD.

Wnioski:

- Ramy prawne i polityczne Polski wyznaczają ambicje w zakresie pomocy rozwojowej i humanitarnej. Mimo tego oficjalna pomoc rozwojowa (ODA) nie podążała w ślad za dynamicznym wzrostem gospodarczym. **Choć w 2022 r. ODA wzrosła do rekordowo wysokiej wartości było to spowodowane wybuchem wojny w Ukrainie** – w latach 2016-2021 r. ODA przeciętnie wynosiła około 0,15% GNI.
- Reakcja Polski na wybuch wojny w Ukrainie pokazuje elastyczność i zdolność do mobilizowania różnych podmiotów (ministerstwa, instytucje rozwoju) do pomocy. **Istotnym wyzwaniem będzie wykorzystanie tej elastyczności przy jednoczesnym wyposażeniu MSZ w mandat i zdolność do kierowania rozwijającym się systemem współpracy rozwojowej.**
- **OECD już w ocenie z 2017 r. wskazało, że poleganie na rocznych projektach w celu programowania dwustronnej oficjalnej pomocy rozwojowej jest uciążliwe** pod względem administracyjnym i ogranicza zdolność Polski do planowania strategicznego zgodnie z priorytetami krajów partnerskich.
- Późne ogłaszanie konkursów i powolne podejmowanie decyzji doprowadziły w ostatnich latach do opóźnień w wydatkowaniu środków przez MSZ. Zakres bardzo małych projektów zarządzanych w ramach różnych instrumentów również stwarza ryzyko powielania i niespójności. **To rozdrobnienie i roczne programowanie utrudniają Polsce koordynację z innymi krajami partnerskimi i wywiązywanie się ze zobowiązań w zakresie odpowiedzialności za kraje partnerskie.**

Rekomendacje:

- Aby zwiększyć poparcie społeczne i zaangażowanie polityczne dla Polskiej pomocy, **Polska powinna inwestować w edukację rozwojową oraz wspierać debatę w parlamencie i społeczeństwie na temat tego, w jaki sposób współpraca rozwojowa przyczynia się do realizacji celów polityki Polski.**
- Zgodnie z zaleceniami z 2017 r. i biorąc pod uwagę wzrost gospodarczy Polski oraz jej zobowiązanie do przeznaczenia 0,33% dochodu narodowego brutto na oficjalną pomoc rozwojową do 2030 r., **Polska powinna wyznaczyć jasne cele w zakresie zwiększenia oficjalnej pomocy rozwojowej w ciągu najbliższych 7 lat i zobowiązać się do tego w planowaniu budżetu.**
- Aby zmaksymalizować wkład wszystkich podmiotów w polski system współpracy rozwojowej, wsparty bardziej efektywną współpracą i komunikacją na szczeblu roboczym:
 - Rząd powinien potwierdzić zdolność i mandat MSZ do ustalania polityki i kierowania całą polską współpracą rozwojową,
 - BGK powinien współpracować z MSZ,
- Aby osiągnąć większą skuteczność i wpływ swojej dwustronnej oficjalnej pomocy rozwojowej, zgodnie z zaleceniami z 2017 r., **Polska powinna przyjąć bardziej programowe podejście, np. poprzez skoncentrowanie swojego dwustronnego budżetu ODA na wąskim zestawie priorytetowych krajów i tematów oraz zapewnienie, że przydział środków odpowiada tym priorytetom**

Biuro Analiz

Polski Fundusz Rozwoju S.A.

ul. Krucza 50

00-025 Warszawa

<https://pfr.pl/ekspertyzy-ekonomiczne>

Autorzy raportu:

Andrzej Kochman (andrzej.kochman@pfr.pl)

Michał Kolasa (michal.kolasa@pfr.pl)

Zatwierdził:

Paweł Dobrowolski

(pawel.dobrowolski@pfr.pl)

Niniejszy materiał został opracowany wyłącznie w celu informacyjnym. Biuro Analiz dołożyło wszelkich starań, aby raport oparty był na wiarygodnych i sprawdzonych źródłach. PFR S.A. nie ponosi odpowiedzialności za skutki decyzji podjętych na podstawie informacji zawartych w materiale. Raport może być wykorzystywany do opracowań własnych w całości lub części wyłącznie pod warunkiem powołania się na źródło.

Polski Fundusz Rozwoju S.A. wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000466256; NIP 7010374912; REGON: 1466154578; kapitał zakładowy 12 122 029 143,00 PLN (opłacony w całości).

Wrzesień 2025 r.

Bibliografia

- **Źródła internetowe:**
 - OECD. *Data Explorer: Official Development Assistance*. <https://data-explorer.oecd.org/>
 - OECD. *Development Co-operation Profiles*. <https://www.oecd.org/en/topics/development-co-operation-profiles.html>
 - Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. *Polska współpraca rozwojowa. Raport roczny 2023*. <https://www.gov.pl/web/polskapomoc/raport-roczny-2023>
 - Strony internetowe wybranych agencji odpowiedzialnych za pomoc rozwojową.
- **Publikacje naukowe i książki:**
 - Runde, D. F. (2020). *U.S. Foreign Assistance in the Age of Strategic Competition*. Center for Strategic and International Studies (CSIS).
 - Nowak, W. (2015). Azjatycki model pomocy rozwojowej. *Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy*, 43, 323–334.
 - Pevehouse, J. C. W., & Seabrooke, L. (Eds.). (2025). *The Oxford Handbook of International Political Economy*. Oxford University Press.
 - Easterly, W. (2016). *The Economics of International Development: Foreign Aid versus Freedom for the World's Poor*. Institute of Economic Affairs.
 - Easterly, W. (2002). *The Elusive Quest for Growth: Economists' Adventures and Misadventures in the Tropics*. MIT Press.
 - Easterly, W. (2014). *The Tyranny of Experts: Economists, Dictators, and the Forgotten Rights of the Poor*. Basic Books.
 - Easterly, W. (2007). *The White Man's Burden: Why the West's Efforts to Aid the Rest Have Done So Much Ill And So Little Good*. Oxford University Press.
 - Narayan, D. (2024). *Relationship between official development assistance and poverty: Evidence from least developed countries*. The University of the South Pacific.

Niniejszy raport ma charakter wyłącznie informacyjny i został przygotowany w celu przedstawienia aktualnego stanu wiedzy na temat pomocy rozwojowej. Raport nie stanowi rekomendacji inwestycyjnej, prawnej ani strategicznej. Wszelkie opinie zawarte w raporcie mają charakter ogólny i nie odnoszą się do konkretnych decyzji inwestycyjnych, biznesowych, politycznych czy gospodarczych.

Biuro Analiz PFR S.A.:

pawel.dobrowolski@pfr.pl

adam.jagodzinski@pfr.pl

andrzej.kochman@pfr.pl

michal.kolasa@pfr.pl